

E · N · S · V
PEDAGOOGIKA
TEADUSLIKU
UURIMISE
INSTITUUT

PROBLEEME JA TEEMASID pedagoogiliseks uurimistööks

TALLINN 1960

2

SAATEKS.

Eesti NSV koolid koos NSV Liidu teiste vabariikide koolidega elavad üle põhjaliku ümberkujunemise perioodi. Uus kool peab täitma vastutusrikast osa kommunismi laiahaardelisel ehitamisel, suutma kasvatada kommunistliku ühiskonna tulevase liikmeid.

Seadus kooli elule lähendamisest annab kätte uue kooli üldised põhimõtted ja arengusuuna, kuid seaduse elluviimisel tekib palju probleeme, mille õigesti lahendamisest sõltub rahvahariduse edaspidine tõus. Missugused probleemid on kõige olulisemad? Millised on kõige pakilisemad? Missuguste küsimuste lahendamisel võib abi leida pedagoogilisest pärandist? Kõigile nendele ja teistelegi küsimustele vastamine eeldab, et me orienteeruksime nende küsimuste avaras valdkonnas, mis seisavad kaasajal pedagoogikateaduse ees.

Eesti NSV Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudi poolt korraldatud nõupidamisel 3.—5. veebruarini 1960. a. arutati pedagoogika teaduse olukorda vabariigis ja fikseeriti probleemid koos alateemadega, mille uurimist esijoonel vajalikuks tuleb pidada; ühtaegu arvestati ka neid ettepanekuid, mis rajoonide õpetajate nõupidamistel on esitatud ja instituuti saadetud.

Nõupidamise materjalide põhjal töötas Instituut välja temaatika, mis annab ülevaate pedagoogika ja eriainete metoodika olulisematest temadest ja pakub neile, keda huvitab teaduslik uurimistöö, konkreetset abi teema valikul. Pedagoogiline töö on loov ja sellepärast on igal õpetajal võimalik anda oma, ükskõik kui suur või väike panus selle edendamiseks.

Nõukogude pedagoogid ja teadlased on saavutanud väljapaistvaid tulemusi noorsoo kasvatamisel ja õpetamisel. On välja töötatud ja kujunenud palju meetodeid ja võtteid, mida on rakendatud ja rakendatakse edaspidigi laste kommunistlikul kasvatamisel.

Kuid ühiskonna areng seab kasvatuse ette uusi ees-

märke ja muudab kasvatustöö tingimusi. See asjaolu nõuab meilt nii uute, täiuslikumate meetodite leidmist kui ka seniste meetodite modifitseerimist. Järelkult peame pidevalt uurima kõiki uusi nähtusi õppe- ja kasvatustöö alal ja samal ajal selgitama, mil viisil senised võtted ja meetodid võiksid leida kasutamist uues koolis, uutes tingimustes.

Esitatav temaatika haarab seega nii neid probleeme, mis on üles kerkinud otseselt seoses uute ülesannetega, mida seab koolile kommunismi laiahaardeline ehitamine, kui ka neid probleeme, mis on üles kerkinud ammugi, kuid ei ole oma aktuaalsust kaotanud.

Õppe- ja kasvatustöö on ühtne, terviklik protsess. Kuid uurimistööks on paratamatult tarvilik uuritava ala liigendamise, isegi eri distsipliinideks jaotamine. Eelöeldut arvestades on arusaadav, et pedagoogikas ei ole üks haru teisest tähtsam. Ei saa olla õpetamist ilma kasvatamiseta ega kasvatamist ilma õpilaste rakendamiseta õppima ja töötama.

Teisest küljest ei saa temaatikat ka rangelt liigitada, nii et iga probleem esineks ainult ühes alalõigus. Teatavad kordumised ja osalised kattumised on paratamatud, sest üht ja sama küsimust võib uurida mitmest aspektist — didaktilisest, psühholoogilisest, iseloomu kasvatamise või vilumuste kujundamise vaatenurgast.

Uurimistöös on oht killustuda üks teisest isoleeritud pisi-teemade läbitöötamisele, sest iga probleemi lahendus sõltub naaberprobleemide lahendamise ja naaberteadusegi edusammudest. Teisest küljest on väikese ulatusega teemad just praktilisele õpetajale jõukohased. Lahendus seisneb selles, et õpetajate aktiivi poolt läbitöötatud ükskikküsimused Instituudi ja teiste uurimuskeskuste töötajate poolt komplekses uurimistöös kasutamist ja edasiarendamist leiaksid. Seda ongi käesoleva temaatika koostamisel arvesse võetud. Ühtaegu ei taheta eitada ka teema lõpulearendamist terviklikuks käsitluseks praktiliste õpetajate poolt.

On peetud silmas ka ühe ja sama küsimuse uurimist mitmest aspektist ja mitmesugustes tingimustes — ja pedagoogikas on eritingimustel suur tähtsus.

Samal ajal tuleb vältida viljatut dubleerimist, millest on ette näha, et see ei lisa enam uut.

Pedagoogilise protsessi seaduspärasusi ei saa avastada

laboratooriumides, selleks ei piisa isegi üksikute koolide kogemustest. Pedagoogilise uurimistöö edukus sõltub suurel määral sellest, kui laialdaselt kontrollitakse uusi meetodeid ja võtteid praktikas, selgitatakse nende positiivseid ja negatiivseid külgi. Mitte vähema tähtsusega pole ka uute töövõtete leidmine, olgu siis aine seletamisel, teooria sidumisel praktikaga, näitlike vahendite konstrueerimisel ja kasutamisel või õpilase arengut mõjutavate tegurite kindlakstegemisel, õpilases toimuvate psüühiliste protsesside seaduspärasuste selgitamisel.

Järelikult on paratamatult tarvilik, et pedagoogilisse uurimistöösse lülituks võimalikult suurem arv õpetajaid ja kasvatajaid. See toob väga suurt kasu teaduslikule uurimistööle, seob iga uurija laialdase praktikaga. Praktilise pedagoogi osavõtt teaduslikust uurimistööst mis tahes kitsas küsimuseski tõstab ühteaegu tema töö kvaliteeti kogu ulatuses. Seepärast peaksid olema huvitatud õpetajate lülitumisest teaduslikusse töösse kõik direktiivorganid, HO-d, ühiskondlikud organisatsioonid jt. Kuid tegelemine teaduslike probleemidega kas või minimaaselgi määral, kulutades selleks nädalas kas või mõned tunnid, on õpetaja isikliku arengu seisukohalt hindamatu väärtusega. See on parim vastumürk rutiinile ja tardumisele, muudab töö sisukamaks ja mitmekülgsemaks.

Juhime tähelepanu veel sellele, et kõik esitatud teemad ei ole ühevõrra aktuaalsed. Koolireform tõstab esiplaanile palju probleeme, mille lahendamine on erilise tähtsusega. On endastmõistetav, et seesuguseid teemasid valida oleks kõige hädatarvilikum, kõige soovitatavam. Ometi ei pidanud Instituut õigeaks ainult otseselt koolielu ümberkorraldamist käsitlevate teemadega piirduda, vaid taotles aine terviklikumat hõlmamist. Mõned olulised teemad ja isegi ainealad on teadlikult välja jäetud (näiteks matemaatika õpetamise metoodika), kuna Instituudil ei ole võimalusi sellealast tööd sisuliselt juhendada ja koordineerida.

Saates välja selle temaatika, mis ei ole veel kaugeltki täiuslik ega ammendav, palub PTUI, et pedagoogilisest uurimistööst huvitatud inimesed teataksid, missugust teemat nad juba on uurinud või kavatsevad uurima hakata. PTUI vastava ala töötajad abistavad igaüht jõudumööda nii teema valikul, kirjanduse leidmisel, meetodite väljatöötamisel kui ka uurimistulemuste vormistamisel. Oma töö

tulemusi on soovitatav kasutada (esialgu) ainekomisjonis, õppenõukogus, sektsioonis, siis pedagoogilistel loengutel, artiklitenä ajalehtedes ja ajakirjades, eriväljaannetes ja lõpuks iseseisva teadusliku tööna, monograafiana. Valminud töödele või tööosadele trükivõimaluste leidmisel aitab PTUI omalt poolt kaasa.

PTUI töötajad püüavad uurimistööd koordineerida, abistada ja suunata. PTUI soovib kasutada kõiki pedagoogide uurimuste andmeid ja kogemuste kirjeldusi, vaatlusi ja tähelepanekuid probleemide üldisemal lahendamisel. Seejuures kindlustatakse kõigile ükskõik missuguste faktide hankijaile või uurijaile täielik autoriõigus.

Eesti NSV Pedagoogika Teadusliku
Uurimise Instituut.

**KOMMUNISTLIKU KASVATUSE
PROBLEEMID.**

I. Kommunistliku moraali põhijoonte kujundamine.

1. Kõlbeliste veendumuste kujundamine õpilastel.
2. Teadvuse ja käitumise ühtsuse kasvatamine.
3. Nõukogude patriotismi ja proletaarse internatsionalismi kasvatamine.
4. Koolikollektiivi kasvatamine.
5. Mikrokollektiivide mõju kollektiivi arengule.
6. Kollektiivisisesed suhted ja kollektiivi struktuur.
7. Õpilaskollektiivi omavalitsus.
8. Õpilaste kõlbeline kasvatus töö kaudu.
9. Kollektiivi kasvatamise psühholoogilised alused.
10. Kollektiivi kasvatamise probleem pedagoogika ajaloos.

II. Töökasvatuse süsteem ja metoodika.

1. Õpilaste tootmistöö kasvatuslik efektiivsus.
2. Kooli ja tootmiskollektiivi koostöö vormid.
3. Tööarmastuse kasvatamine eri vanuseastmetel.
4. Õpilaste psühholoogiline ja praktiline ettevalmistus ühiskondlikult kasulikuks tööks.
5. Töökasvatuse süsteem koolis ja õpilaste elukutse valik.
6. Iseteenindamine töökasvatuse süsteemis.

III. Materialistliku maailmavaate aluste kasvatamine.

1. Dialektilise materialismi põhiteeside kujundamine eri vanuses ja eri ainetes.
2. Ateistlik kasvatus klassivälise töö kaudu.
3. Miks esineb õpilastel usundlikke igandeid.
4. Individuaalse lähenemise vajadus ateistlikus kasvatustöös.
5. Ateistlik kasvatus x aine kaudu.

IV. Pioneeri- ja komsoliorganisatsioon koolis.

1. Õpilaste võimete ja huvide arendamine pioneeriinstruktorite ettevalmistamisel.
2. Töö pioneeriastmete alusel, arvestades õpilaste vanuselisi iseärasusi.
3. Poliitiline kasvatus pioneeriorganisatsioonis.
4. Tootmistöölt tulnud rühmajuhtide osa pioneeritöös.
5. Pioneeriorganisatsiooni osa töökasvatases.
6. Vanemate pioneeride osa nooremate juhtidena.
7. Komsoliorganisatsioon õpilaste tööarmastuse kasvatajana.
8. Komsolikoosolekute vormid ja nende kasvatuslik tähtsus.
9. Komsoliorganisatsiooni osa klassikollektiivi kujundamisel.
10. Komsolikomitee töö koolis.

V. Klassijuhataja kasvatustöö.

1. Klassijuhataja töö isiksuse kommunistliku suunduse kasvatamisel.
2. Klassijuhataja osa õpilaste tootmispraktika organiseerimisel.
3. Klassijuhataja ülesanded iseteenindamise korraldamisel.
4. Klassijuhatajatund koolis.
5. Klassijuhataja klassivälise töö organiseerijana.
6. Klassijuhataja töö huvi äratamisel tänapäeva ühiskondlik-poliitiliste sündmuste vastu.
7. Klassijuhataja töö õpilase isiksuse uurimisel ja kujundamisel.
8. Klassijuhataja töö lastevanemate mõjutamisel.
9. Klassijuhataja töö klassi õpetajate kasvatustöö koordineerimisel.
10. Kõlbeliste vestluste meetodika.
11. Klassijuhataja töö esteetilise kasvatuse alal.

VI. Kasvatustöö internaatkoolis.

1. Kollektiivi kasvatamine internaatkoolis.
2. Õpilaste aktiivsuse ja iseseisvuse kasvatamine internaatkoolis.
3. Õpilaste töökasvatus internaatkoolis.
4. Klassiväliline töö internaatkoolis.
5. Ettevalmistustundide korraldus internaatkoolis.
6. Töö lastevanematega internaatkoolis.

7. Õpilaste omavalitsus internaatkoolis.
8. Kasvatustöö internaatkooli rühmades (gruppides).

VII. Kasvatustöö kooli internaadis.

1. Kollektiivi kasvatamine internaadis.
 - a) Internaadi nõukogu kollektiivi juhtijana.
 - b) Internaadi aktiiv, toimkonnad, korrapidajad.
 - c) Toakollektiiv algkollektiivina.
 - d) Perspektiivide seadmine kollektiivi ette.
 - e) Traditsioonid kollektiivi kujundajana.
 - f) Mikrokollektiivid internaadis.
2. Töökasvatus internaadis.
 - a) Iseteenindamine internaadis.
 - b) Ühiskondlikult kasulik töö internaadis.
3. Esteetiline kasvatus internaadis.
 - a) Internaadi ruumid ja ümbrus esteetilise kasvatuse teenistuses.
 - b) Esteetilise kasvatuse teostamine kirjanduslike ürituste, kino- ja teatrikülastuste kaudu.
 - c) Muusikaline kasvatus internaadis.
 - d) Õpilaste tutvustamine kunstiteostega.
4. Ettevalmistustundide korraldus internaadis.
5. Internaadi kasvataja koostöö õpetajate ja klassijuhatajatega.
6. Internaadi kasvatajate koostöö lastevanematega.
7. Internaadi töö planeerimine.

VIII. Kasvatustöö töölis- ja maanoorte koolis.

1. Töölis- ja maanoorte koolide side käitistega (kolhooside ja sovhoosidega) ja selle kasvatuslikud tulemused.
2. Õpilasakiiv töölisnoorte (maanoorte) koolis.
3. Ülekoolilised üritused töölisnoorte (maanoorte) koolikollektiivi kasvatajana.
4. Klassiväline töö töölisnoorte (maanoorte) koolis ja selle kasvatuslikud resultaadid.

IX. Kasvatustöö meetodid ja võtted.

1. Töö kasvatusvahendina.
2. Karistuste süsteem koolis.
3. Kasutatavate karistuste efektiivsus.
4. Karistuseliikide kasutamise sagedus.
5. Karistuste põhjendamine ja selle kasvatuslik mõju.
6. Õpilaste suhtumine karistustesse.
7. Ergutuste osa kasvatustöös.

8. Mažoorse tooni loomine kollektiivis.
9. Võistluse rakendamine koolis ja selle kasvatuslik mõju.

X. Teadliku distsipliini kasvatamine.

1. Distsipliinirikumiste sõltuvus tööpäeva pikkusest, väsimusest jt. teguritest.
2. Distsipliini kasvatamise sõltuvus klassi (ja kooli) suuruselt.
3. Distsipliinirikumiste liigid ja sagedus (arvestades vanust, sugu jt. tingimusi).
4. Õpetaja vead, mis põhjustavad distsipliinirikumisi.
5. Õpilaste suhtumise kujundamine distsipliinirikumisse.
6. Kollektiivsed distsipliinirikumised.

XI. Kodune kasvatus.

A. Kodu üldine laad ja selle mõju lastele.

1. Vanematevaheliste suhete mõju lapsele.
2. Vanemate suhted lastega.
3. Mis on lastevanemate pedagoogiline takt?
4. Kasulapse kasvatamise probleem.
5. Perekonna osa ateistlikus kasvatustöös.
6. Perekonna osa lapse huvi äratamises tänapäeva nõukogude tegelikkuse vastu.
7. Laste arvu mõju perekonnas nende arengule.

B. Kooli ja kodu koostöö laste kasvatamisel.

1. Lastevanemate abi koolile.
2. Lastevanemate osavõtt neile organiseeritud üritustest ja seda mõjustavad tegurid.
3. Kuidas kindlustada pedagoogiliste nõuannete ellurakendamist lastevanemate poolt.
4. Võimalikest ebakõladest kodu ja kooli suhetes.
5. Laste ettevalmistamine kooliminekuks.

C. Laste põhilised tegevused.

MÄNG.

1. Mängude liigid.
2. Mängud eri vanuses.
3. Laste mängude juhtimine vanemate poolt.

ÕPPIMINE.

1. Laste koduse õppetöö koormus.

2. Vajalike õppimistingimuste loomine kodus.
3. Õppeülesannete täitmise kontrollimine lastevanemate poolt.

TÖÖ.

1. Kasvatuslikult organiseeritud töö.
 2. Laste töö liigid perekonnas.
 3. Laste töökohustused kodus eri vanuses.
 4. Laste töö väljaspool kodu.
- D. Iseloomu ja tahte kasvatamine perekonnas.
1. Laste tahtejõu arendamine,
 2. Kohusetunde kasvatamine.
 3. Aususe ja otsekohesuse kasvatamine.
 4. Harjumuste kujundamine.
- E. Kultuurse käitumise ja distsiplineerituse kasvatamine perekonnas.
1. Kultuurse käitumise kasvatamine perekonnas.
 2. Negatiivsete käitumisjoonte kõrvaldamine.
 3. Harjutamine distsipliinitunde kasvatamise meetodina.
- F. Kehaline kasvatus perekonnas.
1. Kehalise kasvatused teed ja vahendid perekonnas.
 2. Laste kehaline kasvatus erinevatel vanuseastmetel.
- G. Raskused ja eksisammud koduses kasvatuses.
1. Laste järelevalvetuse likvideerimise võimalusi.
 2. Ülitundlike ja närviliste laste kasvatamine.
 3. Aeglaselt arenevate laste kasvatamine.
 4. Füüsiliste defektidega laste kohtlemise iseärasusi.
 5. Tõrksate ja nõrga pidurdusega laste kasvatamine.
 6. Laste negatiivne suhtumine õppetöösse, selle põhjused ja ravi.
- H. Karistused ja ergutused perekonnas.
1. Ergutuste ja tasude liigid perekonnas.
 2. Karistuste liigid koduses kasvatuses.

UURIMISTÖÖDE TEMAATIKA DIDAKTIKA ALAL.

I. Kooli elule lähendamise ja polütehnilise hariduse probleemid.

1. Üksikute õppeainete üldhariduslik miinimum.
2. Üldhariduse, polütehnilise hariduse ja kutsehariduse vahekord õppeplaanis.
3. Õppeplaani vastavus õpilaste eale.
4. Ainete kontsentrilise ja lineaarse paigutuse probleeme.
5. Õppekäikude metoodika.
6. Koduste vaatluste ja katsete korraldamise võimalusi erinevates õppeainetes.
7. Ekskursioonide metoodika.
8. Õpilaste poolt ekskursioonil ja õppekäigul teostatud tööde kontroll ja hindamine (mitme õppeaine põhjal).
9. Ekskursiooni tulemuste läbitöötamine (mitme õppeaine põhjal).
10. Tööde sisu suvisel õppepraktikal (mitme kooli materjalide põhjal).
11. Suvise õppepraktika organisatsioonilised vormid.
12. Suvise õppepraktika hindamise kriteeriumid.
13. Suvise õppepraktika seos õppeaasta vältel läbivõetud teoreetilise materjaliga.

II. Õpilaste kodune töö.

1. Õpilaste koduse õppetöö koormus x koolis (või x kooli a) I—IV kl.; b) V—VIII kl.; c) IX—XI kl.
2. Õpilaste koduste tööde liigid.
3. Õpilaste koduse õppetöö metoodika.

III. Õppetunni efektiivsuse tõstmine uues koolis.

1. Uue aine käsitlemise meetodite efektiivsus.
2. Kui palju on õpilastel õppetundides aktiivset tegevust?
3. Õppemeetodite mitmekesistamise võimalusi.
4. Iseseisva töö liigid mingis õppeaines või õppeainete rühmas (eraldi eri vanusegruppides).
5. Tööjuhendeid õpilastele iseseisvaks tööks tunnis.
6. Iseseisva töö efektiivsus võrreldes teiste õppemeetoditega.
7. Õpilaste individuaalsete iseärasuste avaldumine ja arendamine iseseisvas töös.

8. Lisäülesannete andmise võimalusi tugevamatele õpilastele.
9. Võtteid õpilaste iseseisva mõtlemise arendamiseks.
10. Õppeainete seostamise ja kontsentreerimise mõju teadmiste omandamisel.
11. Mõistete täpsus ja selgus olenevalt õppeprotsessi (õpilaste tunnetustegevuse) organiseerimise vormidest.
12. Põhinõuded õpilaste iseseisva töö organiseerimisel.
- 13 Näitlikustamise eri vormide efektiivsus (näitlike vahendite kasutamise koht, sagedus, õpetajate ja õpilaste aktiivsus jne.).

IV. Õpilaste teadmiste ja oskuste kontroll ja hindamine.

1. Jooksva ja kokkuvõtliku hindamise probleem.
2. Suhtelise ja absoluutse hindamise probleem.
3. Kuidas kindlustada hinnete objektiivsust?
4. Hindamisnormide vastavus elu nõuetele.
5. Õpilaste teadmiste taseme kindlaksmääramine kontrollivate organite poolt.
6. Vilumuste ja oskuste hindamine.

V. Õpikute ja õppevahendite probleemid.

1. Ühe õpiku didaktiline analüüs.
2. Ühe klassi õpikute didaktiline analüüs.
3. Ühe klassi õpikute keele didaktiline analüüs.
4. Mõistete seletamine ja süvendamine õpikuis.
5. Mitmesuguste näitlike vahendite efektiivsus (skееmid, mudelid, naturaalesemed, tahvlijoonised jne.).

VI. Töölis- ja maanoorte koolide probleeme.

1. Õppetöö iseärasused töölisnoorte koolis.
2. Õpilaste koduse töö vormid töölisnoorte koolis.
3. Võimalusi iseseisva töö oskuste arendamiseks töölisnoorte kooli õpilastel.
4. Õppeaine ja tundide jaotamise (kontsentreerimise) mõju õppetöö edukusele.

VII. Võitlus mahajäämuse vastu.

1. Õpilaste faktilise õppeedukuse selgitamine.
 - a) algkoolilõpetaja teadmiste ja oskuste tase.
 - b) kaheksaklassilise kooli lõpetaja tase.
 - c) tehnikumi lõpetajate üldhariduslik tase.
2. Madala õppeedukuse põhjusi klasside ja ainete järgi.
3. Võitlus mahajäämuse vastu õppetöö individualiseerimisega (lisatunnid ja harjutused nõrgemaile jne.).

LAPSE- JA PEDAGOOGILISE PSÜHHOLOOGIA UURIMISE PROBLEEMID JA TEEMAD.

A. Lapse arengu tegurid.

I. Nõukogude perekonna ja kodu osa lapse arengus.

1. Kodu ideoloogilise taseme mõju laste kommunistlikul kasvatamisel.
2. Kodu osa laste materialistliku maailmavaate kujunemisel.
3. Väikekodanlike vaadete ja igandite kahjustav mõju lapse arengule.
4. Vanemate ja laste vaheliste suhete mõju iseloomu ja tahteomaduste kujunemisele.
5. Millest sõltuvad laste ja vanemate suhted?
6. Õdede-vendade suhete kujunemise tegurid ja nende suhete mõju lapse arengule.
7. Kodu majandusliku ja kultuurilise taseme mõju lapse arengule.
8. Kasulaste arengu iseärasusi.
9. Töö mõju laste arengule.

II. Ümbruse mõju laste arengule.

1. Nõukogude raadio- ja televisioonisaadete mõju laste isiksuse kujunemisele.
2. Filmide ja teatrietenduste mõju laste isiksuse kujunemisele.
3. Nõukogude ja klassikalise noorsookirjanduse mõju.
4. Nõukogude populaarteadusliku kirjanduse mõju laste maailmavaate ja ellusuhtumise kujunemisele.
5. Vanade revolutsionääride mälestuste ja paikkonna revolutsiooniliste sündmuste tundmaõppimise mõju lastele.
6. Maa- ja linnalaste arengu erinevusi.
7. Naabrite ja teiste kaaskodanike käitumise mõju laste arengule.

III. Lasteasutuste ja kooli mõju laste arengule.

1. Lastesõime ja lasteaia mõju laste arengule (võrrelda kodus ja asutuses kasvanud lapsi).
2. Lastekodus kasvanud laste iseärasusi.
3. Internaatkooli ja tavalise kooli mõju erinevusi.
4. Kaasõpilaste mõju lapse arengule.

5. Õpilastevaheliste suhete kujunemine ja iseärasused eri vanuse ja sugude järgi.
6. Koolimaja ja selle ümbruse mõju lapsele.
7. Koolikorra mõju lastele.
8. Millest on tingitud õpilaste mitmesugune suhtumine koolisse ja õppetöösse.
9. Mitmesuguste kollektiivide (klassi, kooli-, ringide, pioneeriorganisatsiooni, komsomoliorganisatsiooni) mõju lapse arenemisele ja kujunemisele.

B. Ealised iseärasused.

I. Eesti laste anatoomiline ja füsioloogiline areng. Laste arengu periodiseerimine.

II. Motoorika areng.

1. Laste motoorika 1. eluaastal (haaramine, istumine, seismine, kõndimine).
2. Igapäevaste oskuste arenemine (lusika, noa, käärde, pliiatsi kasutamine).
3. Liigituste arenemine ja koordineerimine (kirjutamine, pallipüüdmine jne.).
4. Vasakukäelisuse probleem.

III. Mängu areng.

1. Nõukogude tegelikkuse mõju laste mängude sisule.
2. Eri rahvusest laste mängurühmade osa internatsionalismi kasvatamisel.
3. Manipulatsioonimängud (1.—3. a.).
4. Rollimängud (4.—7. a.).
5. Mängud reeglitega (5.—10. a.).
6. Mängud nooremas ja keskmises koolieas.
7. Individuaalsete iseärasuste avaldumine ja kujunemine mängus.

IV. Iseloomu ja tahtemaduste arenemine.

1. Iseloomu kujunemine lasteaia-eas (3.—7. a.).
2. Iseloomu kujunemine murdeeas.
3. Iseloomu kujunemine ja enesekasvatus (15.—20. a.).
4. Tahtenõrkus, selle avaldusvormid ja tekkimise põhjused.
5. Harjumuste kujunemine ja kujundamine.
6. Harjumuste ümberkujundamine.

V. Mõtlemise areng.

1. Mõistete ja kujutluste iseloom eri vanuses (igapäe-

vase elu, moraali, arvu, sotsiaalse elu, õppeainete jne. mõisted ja kujutlused).

2. Laste loogiline mõtlemine (põhjendamine-tõestamine, järeldamine, probleemilahendamine, põhjuslike seoste mõistmine jne.).
3. Konkreetsus, piltlikkus ja abstraktsus laste mõtlemises.

VI. Tundmuste arenemine.

1. Laste rõõmude, murede ja hirmude allikad ja iseloom.
2. Tundmuste väljendumine õppeprotsessis eri vanuses.

VII. Mälu (õppimise) arenemine.

1. Õppimise motiivid eri vanuses.
2. Mehaanilise ja loogilise mälu vahekord eri vanuses.

VIII. Laste huvid.

1. Klassivälised harrastused ja huvid eri vanuses, arvestades sugu (I—XI kl.).
2. Kirjanduslikud ja kunstilised huvid eri vanuses. (Missugused raamatud, raamatuillustratsioonid, filmid, laulud, muusikapalad, ajakirjad meeldivad ja miks?)

IX. Sotsiaalne areng.

1. Laste sotsiaalse kontakti vormid ja ulatus.
2. Mikrokollektiivide juhid, eesmärgid, kestvus, sisenemine kord (struktuur).
3. Klassikollektiivi kujunemise ja arenemise tegurid.
4. Poiste ja tüdrukute suhted eri vanuses.
5. Võistlus ja koostöö eri vanuses.

X. Moraalne areng.

1. Hea ja halb väikelapse käsituses.
2. Õpilaste suhtumine karistustesse ja ergutustesse eri vanuses.
3. Distsipliinirikumised eri vanuses.
4. Lapse enesetunne ja enesehindamine eri vanuses ja eri tingimustes.
5. Suhtumine töösse ja mitmesugustesse tööliikidesse eri vanuses.
6. Noorte ideaalid.
7. Moraalse teadvuse ja käitumise vahekord.

XI. Individuaalsed erinevused.

1. Närvisüsteemi tüübid, nende määramine ja arvestamine kasvatustöös.

2. Võimed ja andekus (nende kujunemise tegurid, diagnoosimine ja arendamise võimalused).
3. Individuaalsed erinevused mälu- ja fantaasia alal.

C. Õpetamise psühholoogilised probleemid.

I. Teadmiste omandamise üldised probleemid.

1. Üksikute ainete hariduslik ja kasvatuslik väärtus. Ainetevahelised seosed, ülekande ja interferentsi probleemid.
2. Teadmiste omandamise astmed.
3. Õppematerjali seostamine samas aines ja teiste ainetega ja selle mõju teadmiste kvaliteedile x aines x klassis.

II. Õpilaste suhtumine õppetöösse.

1. Huvi kujunemise tingimused eri ainete (tehnik, matemaatika, kirjanduse jne.) vastu.
2. Õppimise motiivid x aines x klassis.
3. Õpilaste küsimuste rakendamise mõju x aine õppimisel.

III. Meeleline tunnetus õppeprotsessis.

1. Näitlike vahendite kasutamine eri ainetes ja eri vanuses.
2. Vaatlusvõime kasvatamine.
3. Õppeainete (geograafia, geomeetria, ajalugu) mõju ruumi- ja ajataju arenemisele.

IV. Mõtlemine õppematerjali omandamisel.

1. Mõistete kujundamine (süvendamine) x aines x klassis.
2. Mõtlemisprotsessid (operatsioonid) x aine või ainelõigu omandamisel.
3. X aine (lõigu) omandamise edukus sõltuvalt induktiooni või deduktsiooni kasutamisest.
4. Õpilaste loogilise mõtlemise arendamine x aines.

V. Mälu teadmiste omandamisel.

1. Mehhaaniline ja loogiline mälu x aine õppimisel.
2. Tahteline ja mittetahteline (ettekavatsemata) omandamine x aine õppimisel.
3. Õppematerjali reprodutseerimise viisid x aines x klassis ja selle mõju teadmiste omandamisele.

VI. Oskuste ja vilumuste kujunemine.

1. Teadmiste, oskuste ja vilumuste kujunemine x aines.
2. Vilumuste kujunemise astmed x aines.
3. Vilumuste omandamine sõltuvalt mitmesugustest harjutamisviisidest x aines x klassis.

D. Eesti (ema) keele õppimise psühholoogia.*)

I. Välte määramise psühholoogilised probleemid.

1. Välte tajumise ja hääldamise arenemine (laboratoorne foneetiline uurimus).
2. Välte tajumise ja hääldamise tase x klassis (vanuseastmel), arvestades murdeala ja välte tähenduslikku funktsiooni.
3. Kas välte määramise oskus omandatakse paremini analüütiliselt või sünteetiliselt?
4. Missugused psüühilised protsessid on vajalikud välte määramisel? Missugused on õpilaste võtted välte määramisel praeguse tavalise õpetamise puhul? Missugused on raskused välte määramisel?
5. Välte määramise oskus ja grammatiliste mõistete tundmise seos.
6. Eesti häälikute välte kuulmise ja hääldamise sidumine kirjaga (hääliku-tähe seoste kujunemine).
7. Missugune häälikute vältevahe on eestlase kõrvale veel diferentseeritav? (Laboratoorne töö).

II. Ortograafia õppimise psühholoogia.

1. Missugust mõju avaldab õigekirjaoskuse kujunemisele laste kõnelemise ja lugemise, eriti õige hääldamise oskus?
(Kõne- ja lugemisoskuse võrdlus õigekirjaoskusega).
2. Missugust osa etendavad reeglid ortograafias? Missugused on reegli tundmise astmed õpilastel (tuubitud, arusaadud, kuid puudulikult sõnastatud; täiesti teadlik, deverbaliseeritud, automaatne jt.) ja missugune õigekeelsuse tase vastab igale astmele?
3. Õpilaste mõttekäik (psüühilised protsessid) reeglite rakendamisel.

*) Analooiliselt vajaksid uurimist kõigi ainete õppimise psühholoogilised probleemid.

Kas analoogia või deduktsioon? Missugused tegurid mõjuvad soodustavalt, mis takistavalt?

4. Mis pidurdab reegli rakendamist, kas selle nõrk tundmine või puudulik keelenähtuste grammatiline (kaasa arvatud semantiline) analüüs?
5. Mis on olulisem ortograafia omandamisel, kas vormide kasutamise sagedus või grammatilised teadmised?
6. Täenduslike suhete tähtsus ortograafias.
7. Psüühiliste protsesside iseärasused semantilise, morfoloogilise ja traditsioonilise ortograafia reegli rakendamisel.
8. Ortogrammi omandamine sõltuvalt korduvusest ja näidete mitmekesisusest.
9. Lähedaste reeglite (ortogrammide) diferentseerimise efektiivsus olenevalt kõrvutamise viisist.

III. Morfoloogia õppimise psühholoogia.

1. Kas sõnade muutmise aluseks on tüüpikonna ja muutkonna tunnused või analoogia?
2. Kas sõnade muutmise oskus on seotud välte, astmevahelduse ja tüüpsõna määramise oskusega?
3. Mis on sõnadevaheliste assotsiatsioonide aluseks sõnade muutmisel, kas tüve või lõppude sarnasus või tähendus?
4. Sõnade muutmise praktilise oskuse ja teoreetiliste teadmiste suhted tavaliste sõnade (vormide) ja keerukate uute sõnade (vormide) puhul.

IV. Süntaksi jt. keeleliste oskuste psühholoogia.

1. Diferentseerimisraskused kokku- ja lahkukirjutamise eri liikide juures.
2. Süntaktiliste vormide areng 2.—15. eluaastani.
3. Sõnavara (aktiivne ja passiivne) 1.—15. eluaastal.
4. Sõnatäendususe täpsustumine ja uute sõnade omandamine.

V. Õigekeelsus ja õppeedukus.

VI. Õppeedukuse sõltuvus keelelisest väljendusoskusest.

E. Kasvatustöö psühholoogilisi probleeme.

I. Õpilaste hindamine.

1. Õpilaste suhtumine hinnetesse mitmesugustes tingimustes (mis tekitab ükskõiksust, mis õhutab õpilasi).

2. Absoluutse ja suhtelise hindamise psühholoogiline erinevus (katsed koolides).

II. Väsimus ja õppetöö.

1. Üksikute ainete väsitavus.
2. Väsimuse vältimise võimalusi koolides.
3. Väsimuse suurus mitmesuguste tööviiside, motivatsiooni jne. puhul.

III. Karistamise ja ergutamise psühholoogia.

1. Üleastumiste liigid ja karistuse vastavus neile.
2. Mitmesuguste karistuste mõju õpilastele olenevalt tingimustest ja east.
3. Õpilaste suhtumine ergutustesse, nende mõju olenevus olukorrast ja east.

IV. Tavalisest kõrvalekalduvad õpilased.

1. Raskestikasvatatavad (ei taha õppida, rikuvad dissipliini, valetavad, varastavad jne.).
2. Haiged, füüsiliselt nõrgad või defektiivsed lapsed, nende arenemine ning kohtlemine.
3. Neurootilised, psühhopaatilised ja teised psüühiliste häiretega lapsed.
4. Vaimse arengu pidurdumine ja selle diagnoosimine.
5. Eriti andekad lapsed (üldse või kitsal erialal).

V. Kooliküpsuse probleem.

1. Kooliastujate arengu tase. Missugust pilti pakuvad praegu I klassid? Kui suuri erinevusi esineb vaimses ja füüsilises arengus?
2. Kooliküpsuse näitajate väljatöötamine ja võimaluste selgitamine kooliastujate taseme ühtlustamiseks.

VI. Kooli lõpetanute töösse lülitumine.

1. Missugused raskused tekivad noortel kutse, tööala või kooli valikul.
2. Missugused raskused tekivad tegelikus töös töökollektiiviga liitumisel, töö õppimisel.
3. Missugused raskused tekivad isikliku elu ja vabaja veetmise küsimustes (ühiselamud jne.).
4. Kutsenõuande teostamise võtete ja süsteemi väljatöötamine.

VII. Õpetaja psühholoogia.

1. Miks ollakse õpetaja?
2. Õpetaja kutsepilt, sobivus nõukogude õpetajaks.
3. Pedagoogiliseks tööks vajalike eelduste prognoosimise võimalusi.

4. Õpetaja vaimse hügieeni küsimusi.
5. Õpetaja raskused kohanemisel klassiga, kolleegidega, rahvaga.
6. Õpetajakutseks mittesobivuse analüüs (missugused omadused takistavad õpetaja edukat tööd).

EESTI KOOLI JA PEDAGOOGIKA AJALOO UURIMISE TEMAATIKA.

I. Feodalismi periood.

1. Emakeelse rahvakooli tekkimine ja areng 17. sajandi teisel poolel.
2. Kooliolud Eestis Poola ülemvalitsuse all, eriti jesuiitide-kollegiumi (akadeemia) asutamine Tartus 1583.
3. 1785. a. ülevenemaalise koolistatuudi rakendamine Eestis.
4. 1804. a. ülevenemaalise koolistatuudi rakendamine Eestis.
5. 1816—1819. a. talurahvaseaduste mõju rahvakooli kujunemisele Eestis.

II. Kapitalismi ja imperialismi periood (kuni 1917. a.).

1. 1874. resp. 1878. a. õppeplaanid ja nende realiseerimine valla- ning kihelkonnakoolides.
2. Eestikeelsete õpikute ajalugu.
3. Eesti kool ja õpetajaskond 1905—1907. a. revolutsiooni perioodil.
4. Üksikute koolide, näit. Tallinna arvutuskooli (1715), Albu orbudekooli (1718—1740), Zimse seminari, Rosenplänteri koolmeistritekooli, Eesti haridusseltside erakoolide jt. ajalugu.
5. Üksikute linnade või rajoonide koolide ajalugu.
6. Üksikute õppeainete õpetamise ajalugu.
7. Üksikute isikute pedagoogiline tegevus (Jaan Adamson, J. Kapp, A. Grenzstein, M. Veske jt.).

III. Kodanliku Eesti periood.

1. Kutselaadilise keskkooli kogemusi Eestis.
2. Kodanlik kooliuuendusliikumine Eestis (J. Käis, E. Murdmaa, A. Janson).
3. C. H. Niggoli pedagoogilised vaated.
4. Algharidus kodanlikus Eestis.

5. Keskharidus kodanlikus Eestis.
6. Noorsooliikumine kodanlikus Eestis.
7. Töökasvatus kodanlikus Eestis.
8. Kodulooprintsiibi rakendamine kodanlikus Eestis.

IV. Nõukogude periood.

1. Eesti nõukoguliku kooli ja pedagoogilise mõtte areng teiste vennasvabariikide territooriumil.
2. Teiste vennasvabariikide abi nõukoguliku kooli rajamisel Eestis.
3. Nõukogude pedagoogika viljastav mõju koolitööle Eesti NSV-s.
4. Pioneeri- ja komsomoliorganisatsiooni ajalugu Eestis.
5. Üsikute silmapaistvamate õpetajate tegevus Nõukogude Eestis.

ALGÕPETUSE SEKTOR.

Sektorit juhatataja E. Sõõt.

ALGÕPETUSE-ALASE UURIMISTÖÖ TEMAATIKA.

I. Kõlbeline kasvatus.

1. Ateistlik kasvatus algkoolis.
2. Kommunistliku moraali kasvatamine emakeele tundides.
3. Materialistliku maailmavaate võrsete arendamine koduloo kaudu.
4. Kommunistliku töösse suhtumise kasvatamine ja õpilase isiksuse kujundamine tööõpetuse kaudu.
5. Õpilase isiksuse ja tema moraalse pale kujundamine.
 - a) Moraalsete vaadete ja veendumuste kujundamine eri õppeainete kaudu (eesti keel, kodulugu, ajalugu jne.).
 - b) Õpilase isiksuse ja tema moraalse pale kujundamine klassivälise töö kaudu (klassiväliline lugemine, kino ja teatri külastamine jne.).
6. Tahteliste omaduste kasvatamine kehalise kasvatusetundides.
7. Kultuurse käitumise harjumuste kasvatamine.
8. Õpilase mitmesuguste omaduste (täpsus, puhtus, kord, hügieenilised harjumused jne.) kasvatamine iseteenindamise harjumuste abil.
9. Distsipliinirikumise põhjused algkoolis.
10. Distsipliinirikumise liigid (kui sageli ja kui suurel määral neid esineb).

II. Esteetiline kasvatus.

1. Esteetiline kasvatus laulmise (joonistamise, tööõpetuse, eesti keele või mõne teise õppeaine) kaudu.
2. Õpilaste esteetiline kasvatus I klassis.
3. Esteetiline kasvatus klassivälise töö kaudu.
4. Loodus esteetilise kasvatusetahandina.
5. Õpetaja isiksuse, keskkonna ja koolitöö organiseerimise osatähtsusest esteetilises kasvatuses.

III. Õpilaste kehaline kasvatus algkoolis.

1. Kehalise kasvatuses tunnid vabas õhus ja nende meetodika.
2. Kehakultuuriminutid algklasside tundides (kui sageli, millisel moel, seos õppetunniga, nende mõju).
3. Hügieeniliste harjumuste kujundamine algkoolis.

IV. Algõpetuse meetodika.

A. Üldised probleemid õpetamisel algklassides.

1. Õpetaja erineva suhtumise mõju õpilase kujunemisele (leebe ja range õpetaja).
2. Teadmiste ja oskuste kontrollimise ja hindamise süsteem algkoolis.
3. Kuidas reageerida õpilaste kaebamisele algkooli nooremates klassides.
4. Miks tekib algkoolis mahajäämus (istumajäämised)?
5. Näitlikkuse rakendamise efektiivsus algklasside õppetöös.
6. Laste isiklike kogemuste kasutamine õppetunnis.
7. Optimaalne tunni ja tööpäeva pikkus algklassides.
8. Mänguliste elementide rakendamise võtted ja nende efektiivsus.
9. Tööjuhendite koostamine ja rakendamine algklassides.
10. Uue materjali kinnistamine tunnis.

B. Töö I klassiga.

1. Kuidas mõjustab I klassi õppeedukust õpilaste erinev ettevalmistus koolile.
2. Mida peab teadma ja oskama I klassi astuja.
3. Esimesed päevad I klassis.
4. Õppe- ja kasvatustöö iseärasusi I klassis.
5. Koolirežiimi ja õpilasreeglite juurutamine I klassis.
6. Kuidas viia miinimumini I kl. kodused tööd (õpilaste aktiveerimine, materjali kinnistamine tunnis jne.).

V. Eriainete õpetamise meetodika.

A. Eesti keel.

LUGEMINE.

1. Lugema õpetamine kodus.
2. Lugema õpetamine lasteaias.
3. Silbilise lugemise probleeme lugema õpetamisel (välja töötada jõukohane silbiline süsteem).
4. Analüütiline ja sünteetiline meetod lugema õpetamisel (kas mõlemad, millises vahekorras).

5. Lugemistehnika taseme tõstmisest ja ilmeka lugemise arendamisest II klassis (III klassis, IV klassis).
6. Lugemisvilumuse taseme tõstmisest.
7. Miks mõned lapsed ei õpi korralikult lugema (raskused lugema õpetamisel)?
8. Laste mõtlemise ja keele arendamine lugemistundides (analüüsioskuse arendamine lugemispalade põhjal; jutustamisioskuse arendamine; stiili ja sõnavara alane töö).
9. Õppevestluse vormid, nõuded ja juhtimine algklasside eesti keele ja koduloo tundides.
10. Õpilaste aktiviseerimine eesti keele tundides.

KÕNEARENDUS.

1. Kirjaliku väljendusoskuse harjutuste korraldamisest algklassides (kirjalike tööde süsteem; kirjalike tööde liigid ja nende otstarbekohasus; kirjalike tööde ettevalmistus, ka lugemise, keeleõpetuse, koduloo jt. tundides).
2. Suulise ja kirjaliku kõne erinevuste tundmaõppimine ja kasutamine.
3. Algklasside õpilastel esinevad kõnehäired, nende liigid, sagedus ja ravi.

KEELEÕPETUS.

1. Eesti keele programmi koostamise alused.
2. Algkooli eesti keele õpikute ülesehituse printsiibid.
3. Õigekirja aluste rajamisest algkoolis (häälikuline analüüs, seoste loomine grammatika ja foneetika vahel, ortograafiliste raskuste järjestus.)
4. Ortograafia õpetamine I klassis.
5. Õpetavat laadi etteütluste osa ortograafia omandamisel.
6. Ortograafiliste vigade parandamine ja ravi algkoolis.
7. Miks mõned õpilased on ortograafiliselt «pimedad»?
8. Õigekeelsuse ja väljendusoskuse arendamine kõikides tundides.
9. Ortograafiliste vigade sõltuvus hääldeamisvigadest ja kõnehäiretest.
10. Murdelise hääldeamise ravi.

KIRJATEHNIKA.

1. Kirjatehnika eelharjutused (nende süsteem ja rakendamise meetodika).
2. Klassitahvel ja käekirja kujundamine I klassis.
3. Eeskuju mõju käekirja kujunemisele.

B. Kodulugu.

1. Koduloo programmi materjali valik ja vastavus linna- ja maakoolide iseärasustele.
2. Koduloolise printsiibi rakendamise meetodika.
3. Koduloo õpetamise meetodika ja õppevahendid.
4. Kodulooliste ekskursioonide süsteem ja meetodika.
5. Koduloo osa vaatlusoskuse arendamisel.

C. Matemaatika.

1. Arvumõiste kujundamine I klassis.
2. Arvude liitehituse tundmaõppimine I klassis.
3. $1 + 1$ ja 1×1 tabelite käsitlemise meetodika.
4. Lahutamine üleminekuga ühest kümnest teise (tavaliisel viisil, näit. $16 - 9 = 16 - 6 - 3$ või täiendamise abil, näit. $16 - 9 = 10 - 9 + 6$; kumb on õpilastele arusaadavam ning praktilisem?).
5. Peastarvutamine ja arvutamislumuste arendamine algkoolis.
6. Üleminek peastarvutamisel kirjalikule arvutamisele.
7. Näitlikustamise tähtsus matemaatika õpetamisel.
8. Ristküliku ja ruudu pindala käsitlemine IV klassis.
9. Risttahuka ja kuubi ruumala käsitlemine IV klassis.
10. Meetermõõdustiku käsitlemine algklassides.
11. Praktilised tööd matemaatika tundides.
12. Algkoolis sobivad praktilised tööd väljas.
13. Tegeliku eluga seoses olevate ülesannete koostamine ja kasutamine matemaatika tundides.
14. Õpilaste iseseisev töö matemaatika tundides.
15. Arvelaua kasutamine algklassides.
16. Nimega arvude käsitlemine IV klassis.
17. Murrud algklasside matemaatika kursuses.
18. Matemaatiliste mängude liigid ja nende rakendamine algklassides.

D. Ajalugu.

1. Ajataju kujunemine algklasside õpilastel.
2. Ajaloolised õppekäigud IV klassis.
3. Milline peab olema ajaloo vihiku sisu?
4. Ajaloo õpetamise side kodukohaga.

E. Joonistamine.

1. Õpilaste ilutunde ja kunstimaitse arendamisest joonistamise ja kunstiteose vaatlemise kaudu.
2. Joonistamise programmi vastavus algklasside õpilaste võimetele ja huvidele.
3. Alklassides analüüsitavate kunstiteoste valikust.

F. Laulmine.

1. Muusikalise kuulmise arendamise võtted.
2. Miks mõned õpilased kardavad laulda?
3. Õpilasorkester algkoolis (selle õpetuslik ja kasvatulik tähtsus).
4. Instrumentide kasutamine (individuaalselt) muusikalise hariduse tõstmisel.
5. Muusika kuulamisest algkoolis.

G. Tööõpetus ja töökasvatus.

1. Kommunistliku töösse suhtumise ja isiksuse kujundamine tööõpetuses.
2. Missuguseid tööoskusi peaksid algklasside õpilased omandama.
3. Õpilase töö organiseerimine ja hindamine tööõpetuse tundides.
4. Kuidas kasvatada tööarmastust ja kujundada tööharjumusi.
5. Alklasside töö organiseerimine kooli õppekatseaias.
6. Ühiskondlikult kasulik töö algklassides.
7. Töökasvatus klassivälises tegevuses (kooliümbruse ja haljasalade korrastamine, töö kodukolhoosi aias jne.).

H. Töö liitklassides.

1. Klassikomplektide ühendamisest liitklassideks.
2. Õppetöö organiseerimise iseärasustest liitklassides.
3. Õpilaste iseseisva töö vorme liitklassides eesti keele (matemaatika, vene keele, koduloo, ajaloo jne.) õpetamisel.
4. Õppe- ja kasvatustöö iseärasustest ühekomplektilises algkoolis.
5. Liitklassi õpilaste teadmiste tasemest.

VI. Klassiväline töö algkoolis.

1. Töövorme oktoobrilastega.
2. Pioneerikoonduste vormidest.

3. Pioneeriorganisatsiooni kasvatusliku mõju tõstmise ja kasutamise võimalusi.
4. Kuidas tõsta koolipidude õpetuslik-kasvatuslikku väärtust.
5. Ringitöö mõjust algklasside õpilaste arengule.

VII. Probleeme algklasside õpetajate töös lastevanematega.

1. I klassi õpetaja töö lastevanematega.
2. Õige pedagoogilise suhtumise kasvatamine lastevanemates.
3. Kuidas tugevdada sidet kooli ja kodu vahel.
4. Kuidas õpetada lastevanemaid oma lapsi tundma.

EESTI KEEL.

I. Eesti keele õpetamise üldküsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Rahvaste sõpruse kasvatamisest eesti keele tundides.
2. Nõukogude patriotismi kasvatamine eesti keele õpetamisel.
3. Tööarmastuse kasvatamisest eesti keele õpetamisel.
4. Õpilaste esteetilisest kasvatamisest eesti keele õpetamisel.

B. Eesti keel kui kooli õppeaine.

1. Eesti keele kui õppeaine hariduslik ja kasvatuslik väärtus.
2. Õpilaste aktiveerimine grammatika tundides.
3. Keele- ja kirjandusõpetuse seos.
4. Õpilaste intellektuaalne kasvatamine keeleõpetuse tunnis.
5. Õpilaste iseseisev töö keeleõpetuse alal. Tööjuhendid ja ülesanded.
6. Eesti keel teiste õppeainete tundides.

C. Eesti keele programmid ja õpikud.

1. Eesti keele programmi ainevalik, järjestus, jaotus klasside järgi jne. vastavalt eale ja õpetuse eesmärkidele.
2. V kl. keeleõpiku metoodiline ülesehitus.
3. VI kl. keeleõpiku metoodiline ülesehitus.
4. VII kl. keeleõpiku metoodiline ülesehitus.

II. Eluläheduse printsiibi rakendamine.

1. Skolastilise õpetuse rudimendid eesti keele käsitluses ja nende kõrvaldamine.
2. Praktilise keeleoskuse arendamise viisid ja võtted.
3. Kuidas kirjatööde keelevigadest kiiresti vabaneda.

III. Eesti keele õpetamise metoodika.

A. Üldküsimused.

1. Üleminek IV klassist V klassi (olukorra selgitamine keeleõpetuses).
2. Õpilaste ettevalmistamine keeletunniks 8-klassilises koolis.
3. Keeleõpetusetunni üldine ülesehitus 8-klassilises koolis.
4. Eesti keele tundide põhitüübid: uue materjali omandamine, kinnistamis-, küsitlemis-, üldistamis- ja kordamistund.
5. Tunni astmed (vaatlemine, üldistus, harjutamine).
6. Õpilaste küsitlemine keeleõpetuse tunnis.
7. Õpilase küsitlus hindede. Hindamine frontaalsel küsitlusel.
8. Uue aine käsitus keeleõpetuses. Õpetaja seletus. Lähtumine näiteist. Eri viisid näidete esitamisel. Vaikne töö raamatuga jne.
9. Kordamine keeleõpetuses 8-klassilises koolis. Jooksev, süstemaatiline ja tsükliline kordamine.
10. Grammatilised tööd keeleõpetuses.
11. Grammatiline analüüs, selle meetodid ja piirid.
12. Kõnearendus. Mida tehakse kõnearendustundides? Millised raskused esinevad?
13. Mis on eesti keele metoodika raudvara?
14. Tüüpsõnade kasutamine kui universaalne meetodiline võte.
15. Mis on keele raudvara ja kuidas see õpilastele jäädavalt kätte õpetada.
16. Kuidas saavutatakse üldistus keeleõpetuses.
17. Harjutamine ja harjutused keeleõpetuses. Nende tüübid.
18. Etteütluste eri liikide kasutamine.
19. Koduste ülesannete kontrollimine keeleõpetuse tunnis.
20. Vigade arvestus ja parandamine.
21. Aine hulk (mõne teema kohta).

B. Eri küsimused.

1. Häälikuõpetuse metoodika küsimusi.
2. Kuidas käsitleda vältet?
3. Sõnavälte määramise meetodid.
4. Kuidas käsitleda astmevaheldust.
5. Ortograafia õpetamise meetodeid.

6. Häälikute ortograafia õpetamine koolis.
7. Õpilaste vead häälikute ortograafias ja nende ravi.
8. Poolitamise- ja sõnalühendite tarvitamise vead ja nende ravi.
9. Õpilaste vead suure ja väikese algustähe tarvitamises ja nende ravi.
10. Suure ja väikese algustähe õpetamine.
11. Kokku- ja lahkukirjutamise õpetamise kogemusi.
12. Õpilaste vead kokku- ja lahkukirjutamisel ja nende ravi.
13. Morfoloogia õpetamise meetodid (ülevaade).
14. Sõnaliikide käsitus (üldiselt ja iga üksiku sõnaliigi käsitus).
15. Tüüpkondate vajalikkuse ja järjestuse küsimus.
16. Õpilaste vead tüüpkondate määramisel ja pööramisel.
17. Õpilaste vead tüüpkondate määramisel ja käänamisel.
18. Tegusõna vormistiku õpetamine koolis.
19. Murdevead ja nende ravimine.
20. Süntaksi õpetamise meetodeid.
21. Kongruentsi õpetamine.
22. Reksiooni õpetamine.
23. Õpilaste eksimused lauseanalüüsi alal.
24. Lihtlause õpetamise meetodika.
25. Liitlause õpetamise meetodika.
26. Sõnade järjekorra õpetamine.
27. Sõnavara käsitus.
28. Sõnaosade käsitus — tüvi, liide, tunnus ja lõpp.
29. Tuletusõpetuse käsitus koolis.
30. Stiilivead ning nende ravi.

IV. Näitlikustamine. Saatematerjal.

1. Töövihikud keeleõpetuses.
2. Näitlike õppevahendite kasutamine keeleõpetuses (üksikute teemade juures).

V. Klassi- ja kooliväline töö. Ringid.

1. Eesti keele ring koolis.
2. Seinaleht, kooliajakiri ja almanahh eesti keele õpetuse teenistuses.

KIRJANDUS

I. Kirjanduse õpetamise ülesanded.

1. Nõukogude patriotismi kasvatamine kirjanduse kaudu.
2. Töõarmastuse kasvatamine kirjanduse kaudu.
3. Esteetiline kasvatus kirjandusõpetuses.
4. Internatsionalismi kasvatamine kirjandusõpetuses.
5. Ateistlik kasvatus kirjandusõpetuses.
6. Minevikuainelise kirjanduspala seostamine tänapäevaga.
7. Kirjandusõpetuse seostamine teiste õppeainetega.
8. Kirjandusteose mõju (läbi töötada ankeedimeetodit kasutades).
9. Õpilaste lektüür (peamiselt raamatukogude andmeil).

II. Lugemisoskus.

1. Lugemisoskus ja õigekiri.
2. Lugemisoskuse taseme tõstmine 8-klassilises koolis.
3. Ilmekas lugemine.

III. Üksikute teemade käsitlemine.

1. Kirjandustunni struktuur.
2. Kirjandustund töölisnoorte koolis.
3. Kirjandusteose analüüs.
4. Üksikteoste analüüs.
5. Lüürika käsitlemine.
6. Rahvalaulude käsitlemine.
7. Kirjanike elulugude käsitlemine.
8. Ülevaateteemade käsitlemine.
9. Kirjandusteooria küsimuste käsitlemine.
10. Üleminek kirjanduslikult lugemiselt aine kirjandusloolisele käsitlusele.

IV. Üksikuid töövõtteid.

1. Õpilaste iseseisev töö kirjanduse käsitlemisel.
2. Kirjanduspala käsitlemine tervikuna ja osade (peatükkide) kaupa.
3. Sissejuhatav töö kirjanduspala käsitlemisel.
4. Enne teose lugemist õpilastele antavad ülesanded ja nende mõju.
5. Õppevestlus 8-klassilises koolis.
6. Töö tekstiga (teksti analüüs).
7. Tsitaatide kasutamine.
8. Illustreeriv materjal kirjandustunnis.

9. Töö kirjandusvihikuga.
10. Klassiväline lektüür ja selle seostamine tööga klassis.
11. Küsitlus ja teadmiste kontrollimine.
12. Kordamine kirjandustunnis 8-kl. koolis.
13. Kirjandusringi töö.

V. Kirjandiõpetus.

1. Kirjandiõpetus 8-klassilises koolis.
2. Kirjandiõpetus keskkooli II astmes.
3. Kirjandiõpetuse seostamine kirjanduspala käsitlemisega.
4. Kirjandi teema ja kirjandi õnnestumise vahekord.
5. Kirjandi teema meeldimus (ankeediandmete põhjal).
6. Stiili ravi.

VI. Metoodiline pärand.

1. Pedagoogiline ja metoodiline mõte eesti koolilugemikes.
2. Kirjanduse õpetamine XIX sajandil Eestis.
3. Kirjanduse õpetamine XX sajandil Eestis.

AJALOO JA KONSTITUTSIOONI ÕPETAMINE.

I. Ajaloo õpetamise sisu üldküsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Nõukogude patriotismi kasvatamine x klassi ajaloo kursuse, kursuse osa või teema kaudu.
2. Nõukogude Liidu rahvaste sõpruse kasvatamine.
3. Sotsialistliku internatsionalismi kasvatamine ajaloo kursuse kaudu.
4. Kollektivismi kasvatamine ajaloo kursuse kaudu.
5. Ateismi kasvatamine ajaloo kursuse kaudu.
6. Armastuse kasvatamine töö vastu x klassi ajaloo ja konstitutsiooni kursuse kaudu.
7. Kommunistliku moraali kasvatamine ajaloo kursuse kaudu.
8. Kommunistlike iseloomujoonte kasvatamine ajaloo kursuse kaudu.
9. Armastuse kasvatamine Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ja V. I. Lenini vastu ajaloo ja konstitutsiooni kursuse kaudu.
10. Nõukogude patriotismi kasvatamine konstitutsiooni õpetamise varal.

11. Nõukogude Liidu rahvaste sõpruse kasvatamine konstitutsiooni kursuse kaudu.
12. Veendumuse kasvatamine ajaloolise materialismi põhitõdede õigsuses ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel.

B. Ajalugu kui kooli õppeaine.

1. Ajaloo õpetamise osatähtsus ja spetsiifika polütehnilises tootmisõpetusega keskkoolis.
2. Ajaloo õpetamise osatähtsus ja spetsiifika kesk-eriõppeasutustes.
3. Ajalooõpetuse seos teiste õppeainetega (algkoolis, keskkooli esimesel ja teisel astmel).
4. Konstitutsiooni õpetamise osatähtsus ning spetsiifika keskkooli esimesel ja teisel astmel.
5. Konstitutsiooni seos ajalooõpetusega keskkooli I ja II astmel.

C. Ajaloo ja konstitutsiooni programmi küsimused.

1. Keskkooli I astme ajaloo programmi koostamise põhiprintsiibid ning teostus.
2. Keskkooli II astme ajaloo programmi koostamise põhiprintsiibid ning teostus.
3. Üldajaloo programmid keskkooli I ja II astmele.
4. Konstitutsiooni programmi koostamise põhiprintsiibid keskkooli I ja II astmele ning nende teostus.

D. Eluläheduse printsiibi rakendamine.

1. Ajalooõpetuse seostamine kaasajaga x klassi ajaloo kursuse, kursuse osa või mõne teema käsitlemisel.
2. Kuidas tõhustada õpilaste oskust mõista kaasaegseid ühiskondlik-poliitilisi probleeme ajalooliste teadmiste alusel.
3. Õpilaste ettevalmistamine konstitutsiooni tundides poliitiliste õiguste kasutamiseks ja kohustuste täitmiseks elus.
4. Õpilaste tööarmastuse kasvatamine konstitutsiooni tundides.
5. Õpilaste ettevalmistamine konstitutsiooni tundides asjaajamiseks Nõukogude ametiasutustes (kohtus, miilitsas, täitevkomitees, majavalitsuses jne.).

II. Ajaloo ja konstitutsiooni õpetamise metoodika.

A. Üldküsimused.

1. Ajaloo tundide tüübid V—VIII klassis ning nende rakendamise efektiivsus.
2. Ajaloo tundide tüübid IX—XI klassis ning nende rakendamise efektiivsus.
3. Ajaloo tundide tüübid ja nende rakendamine algkoolis.
4. Näitlikustamise rakendamine ajaloo õpetamisel x klassis.
5. Algallikate kasutamine x küsimuse või teema käsitlemisel ajaloo tunnis.
6. Näitlikustamine konstitutsiooni õpetamisel keskkooli eri astmetel.
7. Õpilaste iseseisev töö õpikuga ajaloo õpetamisel.
8. Kino ja diafilmide kasutamine konstitutsiooni ja ajaloo õpetamisel.
9. Erinevate meetodite omavaheline suhe ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel keskkooli eri astmetel või klassides.
10. Erinevate meetodite omavaheline suhe ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel eri tüüpi koolides (maa- ja töölisnoorte, tootmistehnilistes koolides jne.).
11. Ajaloo õpetamise meetodid ja nende omavaheline suhe algkoolis.
12. Ajaloolise mõtlemise arendamise meetodid keskkooli eri astmetel.
13. Õpilaste iseseisev töö ajaloo tunnis, selle liigid ja efektiivsus ajaloo õpetamisel keskkooli eri astmetel või klassides.
14. Õpilaste iseseisva töö organiseerimise iseärasusi ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel töölisnoorte keskkoolides.
15. Koduloo printsiip ajaloo õpetamisel.
16. Koduloo printsiip konstitutsiooni õpetamisel.
17. Historismi printsiip konstitutsiooni õpetamisel.
18. Ekskursioon-tunni metoodika.
19. Kujundi ja mõiste vahekord ajaloo õpetamisel IV—VIII klassis.
20. Õpitud materjali kordamise süsteem ajaloo õpetamisel keskkooli I ja II astmel.
21. Õpitud materjali kordamise süsteem konstitutsiooni õpetamisel keskkooli I ja II astmel.

22. Õpitud materjali kordamise süsteem algkoolis.
 23. Kordamistundide metoodika keskkooli I ja II astmel.
 24. Kordamise organiseerimise iseärasused töölisnoorte koolides.
 25. Õpilaste küsitlemise eesmärk ja meetodid algkoolis, keskkooli I ja II astmel.
 26. Koduste ülesannete iseloom ja ulatus ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel keskkooli I ja II astmel ning töölisnoorte koolides.
- B. Mõistete kujundamine ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel.

1. Ajaloo põhimõistetest ja seaduspärasustest arusaamise kujundamine ning süvendamine Eesti NSV ajaloo kursuse ulatuses.
2. Ajaloo põhimõistete ja ideede kujundamine ning süvendamine NSV Liidu ajaloo kursuse ulatuses.
3. Ajaloo põhimõistete ja ideede kujundamine ning rikastamine vana-aja kursuse ulatuses.
4. Ajaloo põhimõistete kujundamine ja süvendamine keskaja kursuse ulatuses.
5. Ajaloo põhimõistete kujundamine ja süvendamine uusaja kursuse ulatuses.
6. Ajaloo põhimõistete kujundamine ja süvendamine uusima aja kursuse ulatuses.
7. Konstitutsiooni kursuse põhimõistete kujundamine VIII ja XI klassis.

III. Klassi- ja kooliväline töö ajaloo ja konstitutsiooni alal.

1. Ajaloo-alase klassivälise töö sisu ja meetodid kodulooringi raamides.
2. Ajalooringide töö sisu ja meetodid keskkooli I ja II astmel.
3. Ühiskonnateaduste ringi töö sisu ja meetodid.
4. Ajaloo-alane klassiväline töö pioneerirühmas ja komsomoligrupis.
5. Ajaloo-alane klassiväline töö x klassi kollektiiviga.
6. Individuaalse klassivälise ajaloo-alase töö organiseerimine keskkooli I ja II astmel, selle sisu ja meetodid.
7. Ülekooliliste ajaloo-alaste ürituste sisu ja organiseerimise vormid ning meetodid keskkooli I ja II astmel.

8. Klassivälise töö sisu, vormid ja meetodid konstitutsiooni alal.
9. Kodukoha ajaloo uurimise organisatsioon, sisu- ja meetodid keskkooli I ja II astmel.
10. Ajaloo- ja konstitutsiooni-alased ekskursioonid, nende sisu ja teostamise meetodid.
11. Klassiväline töö ajaloo ja konstitutsiooni alal ideoloogilise kasvatustöö teenistuses.
12. Klassiväline töö ajaloo ja konstitutsiooni alal õpilaste teadmiste tõstmise teenistuses.
13. Klassiväline töö ajaloo ja konstitutsiooni alal õpilaste huvi ja tahte stimuleerijana aktiivselt osa võtta ühiskondlik-poliitilisest elust.
14. Klassiväline töö ajaloo ja konstitutsiooni alal töökasvatuse teenistuses.
15. Ajaloo- ja konstitutsiooni-alase koolivälise töö sisu, vormid ja meetodid.
16. Koolivälise ajaloo- ja konstitutsiooni-alase töö tähtsus ja selle laiendamise teed.

IV. Metoodiline töö õppevahendite valmistamise alal.

1. Õppepildid Eesti NSV ajaloo kohta.
2. Seinakaardid Eesti NSV ajaloo kohta.
3. Eesti NSV ajaloo atlas.
4. Vana-aja, keskaja, NSV Liidu ajaloo, Eesti NSV ajaloo, uus- ja uusima aja algallikate metoodiliselt kohandatud tekstid keskkooli I astmele.
5. NSV Liidu ajaloo, Eesti NSV ajaloo, uus- ja uusima aja algallikate kogud keskkooli II astmele.
6. Konstitutsiooni algallikate kogu keskkooli I ja II astmele.
7. Eesti NSV ajaloo õpik keskkooli I ja II astmele ja maa- ning töölisnoorte keskkoolidele.

V. Ajaloo õpetamise tase ning ajaloo õpetajate ettevalmistamine Nõukogude Eestis.

1. Keskkooli lõpetajate ajaloo-alaste teadmiste iseloom, tase ning lõpetajate maailmavaateline küpsus.
2. Õpilaste konstitutsiooni-alaste teadmiste iseloom, tase ning vastavus tegeliku elu nõudeile VIII ja XI klassis.
3. Tüüpilisi puudusi ajaloo ja konstitutsiooni õpetamisel Eesti NSV-s ja selle põhjused (algkoolis, kesk-

kooli I ja II astmel, maa- ja töölisnoorte keskkoolides ja kesk-eriõppeasutustes).

4. Kesk- ja algkooli ajaloo õpetajate kaadri ettevalmistamise süsteem Eesti NSV-s ning selle sisuline analüüs (ainealaline ja meetodiline ettevalmistus kui ka ettevalmistus õpetamiseks eritüüpi koolides).
5. Ajaloo õpetajate enesetäiendamise süsteem Eesti NSV-s ja selle sisuline analüüs ning hinnang.

VI. Meetodilised käsiraamatud.

1. Eesti NSV ajaloo õpetamise meetodika keskkoolis.
2. Eesti NSV ajaloo õpetamise meetodika töölis- ja maanoorte keskkoolides.
3. Eesti NSV ajaloo õpetamise meetodika algkoolis.
4. Meetodiline juhend õpetajatele koos bibliograafilise osaga ilu- ja populaartheadusliku kirjanduse kasutamiseks ajaloo õpetamisel (eraldi vana-aja, keskaja, uus- ja uusima aja, NSV Liidu ja Eesti NSV ajaloo kohta, arvestades keskkooli I ja II astme programme).
5. Meetodiline juhend õpetajatele koos bibliograafilise osaga ilu- ja populaartheadusliku kirjanduse kasutamiseks konstitutsiooni õpetamisel, kus arvestatakse VIII ja XI klassi programmi iseärasusi.
6. Ajaloo oskussõnastik.
7. Bibliograafia nõukogude perioodil eesti keeles ilmunud ajaloo- ja konstitutsiooni-alase meetodilise kirjanduse kohta.
8. Juhend-käsiraamat ajaloo-alaste ekskursioonide korraldamiseks Eesti NSV piirides koos vastava kaardi ning iga liiki praktilist laadi andmetega.

VII. Kodanliku Eesti ajaloo õpetamise meetodika pärandi kriitiline läbitöötamine.

1. Võitlus reaktsioonilise ja progressiivse suuna vahel kodanlikus Eestis ajaloo õpetamise sisu demokraatiseerimise küsimuses.
2. Ajaloo õpetamise meetodika arenemise suund kodanlikus Eestis.

TEMAATIKA VEENE KEELE METOODIKA ALAL.

I. Vene keele õpetamise üldküsImused.

- A. Ideoloogiline kasvatus.
1. Ideelis-poliitiline kasvatus.
 2. Internatsionalismi kasvatus.
 3. Nõukogude patriotismi kasvatus.
 4. Rahvaste sõpruse kasvatus.
- B. Sõnavara sisu ja maht.
1. Miinimumsõnastiku maht klasside kaupa.
 2. Miinimumsõnastiku sisu II—IV, V—VIII ja IX—XI kl.
 3. Miinimumsõnastiku sisu üksikutes klassides.
- C. Grammatiliste vormide valik.
1. Grammatilise materjali maht
 - a) foneetikas,
 - b) morfoloogias,
 - c) ortograafias,
 - d) süntaksis.
 2. Grammatilise materjali jaotuse süsteem klasside kaupa.
- D. Vene keele õpikute struktuur ja sisu.
1. Õpikute vastavus õpilaste vanusele.
 2. Materjali jaotuse süsteem.
 3. Materjali arusaadavus.
 4. Harjutuste süsteem.
 5. Õpikute sõnastikud (lugemispalade järgi, alfabeetiline eesti-vene ja vene-eesti).
 6. Eri klasside õpikute vaheline seos.

II. Vene keele õpetamise metoodika.

- A. Vene keele metoodika üldküsImused.
1. Vene keele õpetamise eesmärgid ja ülesanded.

2. Vene keele õpetamise eesmärgid ja ülesanded alg- (II—IV kl.), kesk- (V—VIII kl.) ja vanemas astmes.
3. Õpilaste teadmiste kontrollimise võtted ja süsteem.
4. Aktiivse töö vormid vene keele õpetamisel.
 - a) Õpilaste iseseisva töö vormid.
 - b) Õpilaste aktiveerimise võtted vene keele tundides.
5. Vene keele õpetamise spetsiifika internaatkoolides.
6. Vene keele õpetamise spetsiifika töölisnoorte koolides.

B. Vene keele õpetamise metoodika.

1. Näitlikkus uute sõnade seletamisel.
 - a) Esemete ning nende tunnuste vahetu näitamine.
 - b) Tegevuse demonstreerimine.
 - c) Piltide, skeemide, jooniste jms. näitamine.
2. Tõlge uute sõnade seletamisel.
 - a) Sõna tõlkimine eesti keelde.
 - b) Vene keele sõnaühendite tõlkimine eesti keelde ühe sõnaga.
 - c) Venekeelsete sõnade tõlkimine eesti keelde sõnaühendi abil.
 - d) Venekeelsete sõnade tähenduse seletamine eesti keeles.
3. Sõnade seletamine vene keeles.
 - a) Sõna koosseisu analüüs.
 - b) Sünonüümide kasutamine.
 - c) Antonüümide kasutamine.
 - d) Sõnade tähenduse seletamine vene keeles.
4. Fraseoloogia omandamine.
5. Uute sõnade seletamise aeg ja koht.
 - a) Uute sõnade seletamine enne lugemist (õpetaja sissejuhatav seletus, õpetaja jutustus, vestlus).
 - b) Teksti kommenteerimine.
 - c) Sõnade seletamine pärast teksti lugemist.
6. Sõnavara kinnistamine.
 - a) Uute sõnade kordamise tihedus ja süsteem.
 - b) Uute sõnade fikseerimine tahvlil ja õpilaste sõnastikus.
 - c) Õpilaste sõnastike liigid, nende täitmise viis ja süsteem.
 - d) Töö õpiku sõnastikuga.
 - e) Sõnavaralised harjutused.

- f) Sõnavara kordamine seoses grammatikaga.
7. Kõnearendus.
 - a) Kõnearenduse võtted ja nende efektiivsus (vestlus, dialoog, jutustamine, ümberjutustamine jne.).
 - b) Kõnearenduse süsteem seoses lugemistundidega.
 - c) Kõnearendus seoses grammatika õpetamisega.
 - d) Harjutuste ja mitmesuguste kirjalike tööde liigid seoses kirjaliku väljendusoskuse arendamisega.
 - e) Harjutuste ja kirjalike tööde süsteem.
 8. Tüüpilised vead õpilaste suulises ja kirjalikus kõnes.
 - a) Vigade liigid (foneetilised, sõnavaralised, morfoloogilised, ortograafilised, süntaktilised).
 - b) Töövõtted tüüpiliste vigade ennetamiseks.
 - c) Töövõtted tüüpiliste vigade raviks.
 9. Tõlked.
 - a) Vene keelest eesti keelde tõlkimise efektiivsus vene keele tundides.
 - b) Eesti keelest vene keelde tõlkimise efektiivsus vene keele tundides.
 - c) Töövõtted tõlkimise õpetamisel.
 10. Vene keele õpetamise seos emakeelega.
 - a) Eesti keele ja vene keele programmi vaheline seos.
 - b) Eesti keele foneetika iseärasuste arvestamine vene keele õpetamisel.
 - c) Võrdleva grammatika kasutamine vene keele sõnaliikide õpetamisel.
 - d) Eesti keele lauseehituse iseärasuste arvestamine vene keele süntaksi õpetamisel.
 11. Vene keele foneetika õpetamine.
 - a) Eesti keele foneetika iseärasuste arvestamine vene keele õpetamisel.
 - b) Foneetika õpetamine algastmel.
 - c) Töövõtted hääldamisvigade ravil.
 12. Nimisõna käänamise õpetamise meetodika.
 - a) Käändelõppude omandamine algklassides.
 - b) Käändkondade ja tüüpsõnade õpetamine vanel astmel.
 - c) Käänete tähenduse õpetamine.
 13. Omadussõnade, asesõnade ja arvsõnade käänamine.
 14. Pöörd sõnade õpetamise meetodika.
 - a) Pööramise õpetamise meetodika algastmel.

- b) Pööramise õpetamine vanemal astmel.
- c) Rektsiooni õpetamine.
- d) Aspektide õpetamine eri astmetel.
- 15. Vene keele ortograafia õpetamise metoodika.
- 16. Süntaksi õpetamise metoodika.
 - a) Morfologia ja süntaksi õpetamise seos eri astmetel.
 - b) Vene keele sõnade järjekorra õpetamine, arvestades eesti keele iseärasusi.

III. Näitlikustamine.

- 1. Õppevahendid:
 - a) foneetika alal,
 - b) morfoloogia alal,
 - c) ortograafia alal,
 - d) süntaksi alal.
- 2. Kõnearenduslikud pildiseeriad.
- 3. Õppevahendite kasutamise metoodika.
- 4. Raadio, heliplaatide, magnetofoni jt. vahendite kasutamine vene keele tundides.

IV. Klassiväline töö.

- 1. Klassivälise töö vormid.
- 2. Klassiväline lugemine.
- 3. Vene keele ringid.
- 4. Ekskursioonid.
- 5. Materjalid klassiväliseks tööks.

TEMAATIKA VÕORKEELTE ÕPETAMISE METOODIKA ALALT.

I. Võorkeelte õpetamise üldküsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

- 1. Ideelis-poliitiline kasvatamine.
- 2. Internatsionalismi kasvatamine.
- 3. Nõukogude patriotismi kasvatamine.
- 4. Rahvaste sõpruse kasvatamine.

B. Meetodite uurimine.

- 1. Eri meetodite efektiivsus võorkeele õpetamise algastmel.
- 2. Võorkeelte õpetamisel kasutatavad meetodid töölisnoorte keskkoolides, maanoorte keskkoolides ja internaatkoolides.

3. Võõrkeele tunni ratsionaalne ülesehitus V—VIII ja IX—XI kl.
4. Eesti NSV koolides võõrkeelte õpetamisel kasutatavate meetodite ja võtete uurimine ja hinnang.
5. Võõrkeelte õpetamise süsteem eesti koolides.
6. Võõrkeelte õpetamise programm ja õpikud V—VIII ja IX—XI kl.

II. Kõneoskuse arendamine.

1. Kõneoskuse arendamine x klassis teaduslikult põhjendatud leksikaalse ja grammatilise miinimumi alusel.
2. Kõneoskuse arendamine kontekstis antud sõnaühendite kaudu x klassis.
3. Kõneoskuse arendamine tegevust ja olukordi kujutavate piltideseeria kaudu x klassis.
4. Kõneoskuse arendamine x klassis eluolustikuliste situatsioonide kaudu (dramatiseeringud).
5. Kooriskõnelemine õpilaste häälde ja kõneoskuse arendamise ja kinnistamise meetoodilise võttena.

III. Foneetika õpetamise metoodika.

Eesti õpilaste tüüpilised hääldevead ja nende ravi:

- a) uute häälikute sissetoomisel,
- b) valestiomandatud häälikute parandamisel.

IV. Leksika õpetamise metoodika.

1. Sõnavara esitamine ja kinnistamine V—VIII ja IX—XI kl.
2. Efektivsete metoodiliste võtete väljatöötamine fra-seoloogiliste ühendite kasutamise automatiseerimiseks x klassis.

V. Grammatika õpetamise metoodika.

1. Grammatilise materjali esitamine ja kinnistamine x klassis.
2. Grammatiliste konstruktsioonide kasutamise automatiseerimine x klassis.
3. Seos emakeele ja võõrkeele grammatika õpetamise alal.
4. Näitlikustamine grammatika õpetamisel x klassis.

VI. Kirjalikud tööd.

Kirjalike tööde süsteem võõrkeeles.

**METOODILISE UURIMISTÖÖ PROBLEEMID JA
TEEMAD BIOLOOGIA ALAL.**

I. Bioloogia kui kooli õppeaine üldised küsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Ideoloogiline kasvatus loodusteaduse õpetamise kaudu.
2. Ateistlik kasvatus botaanika tundides V—VI klassis.
3. Ateistlik kasvatus VIII klassis inimese anatoomia ja füsioloogia tundides.
4. Ateistlik kasvatus IX klassis darvinismi õpetamisel.
5. Materialistlike vaadete kujundamine õpetamise protsessis.
6. Vastutustunde kasvatamine töö kaudu kooliaias, elavnurgas ja laboratooriumis.
7. Dialektilise materialismi seisukohtade väljatoomine bioloogia õpetamisel.

II. Eluläheduse printsiibi rakendamine bioloogia õpetamisel.

A. Teooria ja praktika seos.

1. Teooria seosest praktikaga botaanika, zooloogia, inimese anatoomia ja füsioloogia ning darvinismi tundides.
2. Teoreetiliste teadmiste rakendamine kooli katseaia töös.
3. Teoreetiliste teadmiste rakendamine kooli kolhoosisuvelaagris.
4. Teoreetiliste teadmiste rakendamine kooli elavnurga töös.
5. Noorte naturalistide tööst kooli kolhoosisuvelaagris.
6. Teooria ja praktika seos ekskursioonidel loodusesse.
7. Praktiliste ja näitlike meetodite kasutamisest õpilaste vastamisel bioloogia ja keemia tundides.

B. Looduskaitse.

1. Looduskaitse ja kool.
2. Koolide kogemusi looduskaitse alal.
3. Looduskaitse-alaste küsimuste käsitlemisest V—VI klassi bioloogia tundides.
4. Ilutunde kasvatamine loodusteaduse õpetamise kaudu.
5. Maalide reproduktsioonide kasutamine loodusteaduse tundides.

III. Bioloogia õpetamise metoodika.

A. Metoodika üldküsimusi.

1. Mõistete kujundamine bioloogia tundides.
2. Loogiliste mõtlemisvormide ja operatsioonide rakendamine loodusteaduse õpetamisel.
3. Õpilaste mõtlemise aktiveerimine seoses õpetaja seletustega.
4. Loogilise mõtlemise arendamine loodusteaduse tundides.
5. Vaatlusvõime ja tähelepanu kasvatamine loodusteaduse õpetamise kaudu.

B. Õppemeetodite aktiveerimine ja tõhustamine.

1. Õpilaste aktiveerimine käsitlemisel loodusteaduse tundides.
2. Õpilaste aktiveerimine kordamistundides.
3. Kordamistundide tähtsus õppeaine teadlikul omandamisel.
4. Vestlusmeetodi kasutamine loodusteaduse tundides.
5. Töö õpikuga bioloogia tundides.
6. Töö vihikuga bioloogia tundides V, VI ja VII klassis.
7. Vaatlused bioloogia tundides.
8. Laboratoorsete tööde metoodika.
9. Frontaalse meetodi kasutamine vaatluste ja laboratoorsete tööde teostamisel.
10. Õpilaste iseseisvate vaatluste ja katsete juhendamine ja kontroll.

IV. Näitlikustamine ja saatematerjal bioloogia tundides.

A. Õppevahendid.

1. Tabelite ja mudelite kasutamine bioloogia tundides.
2. Elusate objektide kasutamine loodusteaduse tundides.

3. Naturaalobjektide kasutamisest loodusteaduse tundides.
 4. Tahvlijoonise kasutamine bioloogia tundides.
 5. Mitmesuguste õppevahendite kasutamise efektiivsus.
 6. Tunni näitlikustamise meetoodika.
 7. Võrdluse kasutamine näitlikustamisel.
- B. Ekskursioonid.
1. Bioloogilise meetodi kasutamine botaanilistel ja zooloogilistel ekskursioonidel loodusesse.
 2. Bioloogilise «kirjaoskuse» arendamine.
 3. Orienteerumise oskuste kujundamine.
 4. Vaatlusoskuse kujundamine ekskursioonidel loodusesse.
- C. Ekraniseeritud tunnid.
1. Diafilmide kasutamine bioloogia tundides.
 2. Kinofilmide kasutamine bioloogia tundides.
 3. Ekraniseeritud tundide meetoodika.

TEMAATIKA KEEMIA ÕPETAMISE METOODIKA UURIMISEKS.

I. Keemia kui õppeaine üldised küsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Õpilaste maailmavaate kasvatamine keemia õpetamisel.
2. Ateistlik kasvatus keemia tundides.
3. Aatom-molekulaarne õpetus keskkooli keemiakursuses.

B. Keemia kui kooli õppeaine.

1. Keemia alaste teadmiste rakendamine praktilises elus.
2. Keemia seos teiste õppeainetega (füüsika, inimese anatoomia ja füsioloogia).
3. Keemia õpetamise osatähtsus ja spetsiifika polütehnilise tootmisõpetusega koolis.
4. Keemia õpetamise probleeme töölisnoorte koolis.

II. Eluläheduse printsiibi rakendamine keemia õpetamisel. Iseseisva töö organiseerimine.

1. Polütehniline õpetus keemia tundides.
2. Õpilaste iseseisva töö organiseerimise meetoodika keemia õpetamisel.
3. Praktiliste tööde teostamine keemia õpetamisel.

4. Õpilaste töö õpikuga keemia tundides ja selle tähtsus loogilise mõtlemise arendamisel.

III. Keemia õpetamise metoodika.

1. Elementide perioodilisuse süsteemi ja aatomi ehituse käsitlemine keskkooli IX klassis.
2. Teema: «Lämmastikväetised ja nende tootmine» käsitlemine.
3. Teema: «Vesi ja tema tähtsus põllumajanduses ja tööstuses» käsitlemine.
4. Kõrgmolekulaarsete ühendite käsitlemine XI klassis.
5. Teema: «A. M. Butlerovi teooria orgaaniliste ühendite ehitusest» käsitlemine.
6. Kuidas käsitleda valentsi ja ühendite põhiklasse VII klassis.
7. Tähtsamate tehnoloogiliste protsesside käsitlemisest keskkoolis.
8. Teema «Metallide korrosioon» käsitlemine X klassis.
9. Elektrolüüsi käsitlemine keskkoolis.
10. Küsitluse ja hindamise metoodika keemias.
11. Keemia õpetamise metoodika erinevused töölisnoorte koolis.
12. Keemia õpetamise metoodika VII—VIII klassis.
13. Keemia õpetamise metoodika IX—X klassis.
14. Keemia õpetamise metoodika XI klassis.

IV. Näitlikustamine keemia tundides.

1. Ekskursioonide tähtsus keemia õpetamisel ja nende läbiviimise metoodika.
2. Keemia kabineti sisustus ja varustus.
3. Kinofilmi kasutamine keemia õpetamisel.
4. Koolis valmistatud õppevahendid keemias.
5. Eksperiment ja selle tähtsus keemia õpetamisel.
6. Kollektsoonide kasutamine keemia tundides.

TEMAATIKAT GEOGRAAFIA ÕPETAMISE METOODIKA UURIMISEKS.

I. Geograafia kui kooli õppeaine üldised küsimused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Ideelis-poliitiline kasvatus geograafia tundides.
2. Geograafia kui kooli õppeaine tähtsus maailmavaate ja mõtlemise arendamisel.

3. Ateismi kasvatamine geograafia õpetamisel.
 4. Nõukogude patriotismi kasvatamine geograafia õpetamisel.
 5. Rahvaste sõpruse kasvatamine geograafia õpetamisel.
 6. Dialektilise materialismi põhiseisukohtade väljatoomine geograafia õpetamisel.
- B. Geograafia kui kooli õppeaine.
1. Geograafia-alaste teadmiste tähtsus praktilises elus.
 2. Seos füüsilise ja majandusgeograafia vahel geograafia õpetamisel.
 3. Geograafia seos teiste õppeainetega.
 4. Geograafia kui kooli õppeaine õppeplaanis.
 5. Geograafia tundide süsteem VIII klassis.
- C. Geograafia programmid.
1. Aine valiku põhiprintsiibid klasside järgi.
 2. Geograafia programmi koostamise alused.
 3. Geograafia programm V—VIII klassis ja selle side algkooliga.
 4. Nõukogude geograafiateaduse saavutuste kajastamine kooligeograafias.
 5. Seitseaastaku ülesannete ja saavutuste käsitus geograafia õpetamisel.
 6. Geograafia õpetamise erinevusi maa- ja linnakoolides.
 7. Ainejärjestuse printsiibid geograafias.
- II. Eluläheduse printsiibi rakendamine geograafia õpetamisel.
- A. Iseseisva töö organiseerimine.
1. Eluläheduse printsiibi rakendamine geograafias.
 2. Polütehniline õpetus geograafia tundides.
 3. Töövilumuste omandamine geograafia õpetamisel.
 4. Õpilaste iseseisva töö organiseerimise metoodika geograafia õpetamisel.
 5. Praktiliste tööde optimaalne määr geograafia õpetamisel klasside järgi.
 6. Geograafiline välipraktikum.
 7. Praktilised tööd geograafia õpetamisel
 - a) klasside järgi,
 - b) teemade järgi.
 8. Praktilised tööd NSV Liidu majandusgeograafia tundides kui õpilaste aktiveerimise vorm.

9. Uue tehnika käsitlemine majandusgeograafia õpetamisel.
10. Geograafiliste ülesannete kogu.
11. Kontuurkaartide kui iseseisva töö vormi kasutamise kogemusi.
12. Töö kaardiga geograafia õpetamisel. Kaardi analüüs ja selle kasutamise metoodika geograafia tunnis.
13. Geograafia töövihiku kasutamise kogemusi V klassis.
14. Geograafia töövihikud maakoolidele, linnakoolidele, Tallinnale, Tartule.
15. Kompleksprofiili rakendamisest geograafia õpetamisel.
16. Geograafiaringi töö.

B. Kodu-uurimine.

1. Kodu-uurimuslike materjalide kasutamine Eesti geograafia õpetamisel.
2. Geograafia-alaste teadmiste omandamine koduloo tundides (III ja IV kl.).
3. Kodu-uurimise printsiibi rakendamine geograafia õpetamisel.
4. Klassivälise töö sisu ja meetodid geograafias.
5. Kooligeograafilise kodu-uurimise temaatika (klasside lõikes, linna- ja maakoolide lõikes).
6. Kooligeograafilise kodu-uurimise vormid ja nende pedagoogiline efekt.
7. Kooli koduloonurga geograafiline osa.
8. Kooligeograafilise kodu-uurimise organiseerimise kogemusi.
9. Kodu-uurimuslikud tööd linnaoludes.

C. Näitused. Elav kaart.

1. Eri maade geograafia-alane perioodiline näitus kooli jalutusruumis kui klassivälise töö vorm.
2. Geograafiline valvenäitus koolis.
3. «Elav kaart» («Valvekaart»).

III. Geograafia õpetamise metoodika.

A. Metoodika üldküsimused.

1. Geograafiliste mõistete kujundamine.
2. Geograafia õpetamise probleeme töölisnoorte koolides.
3. Vaatluste metoodika geograafias.

4. Geograafia töövihikuga töötamise metoodika.
 5. Õppemeetodite efektiivsus geograafia õpetamisel.
 6. Geograafia tunni struktuur.
 7. Geograafia tundide efektiivsust määravad tegurid.
 8. Ajaökoonomia küsimus geograafia õpetamisel ja selle seos õppemeetodiga.
 9. Küsitluse ja hindamise metoodika geograafias.
- B. Metoodika klasside lõikes.
1. Geograafia õpetamise metoodika klasside lõikes (iga klassi osas iseseisva teemana).
 2. Klassivälise töö metoodika klasside lõikes (iga klassi osas iseseisva teemana).
 3. Eesti NSV geograafia käsitluse sisu ja metoodika V klassis.
- C. Eriküsimuste metoodika.
1. Eriosade ja üksikküsimuste õpetamise metoodika.
 2. Silmapaistvate maadeavastajate, meresõitjate ja geograafiateaduse arendajate käsitlus geograafia tundides ning klassivälises töös.
 3. Klimatoloogiliste teadmiste pakkumine geograafia tundides ja klassivälise töö korras.
 4. Mulla-alaste teadmiste pakkumine geograafia tundides.
 5. Reljeefi tundmaõppimine geograafia õpetamisel.
 6. Maastikuõpetuse rakendamise geograafia õpetamisel.

IV. Näitlikustamine ja saatematerjal geograafia tundides.

- A. Geograafilised ekskursioonid. Turism.
1. Ekskursiooni õppemeetodiline efektiivsus geograafia õpetamisel.
 2. Majandusgeografiline ekskursioon.
 3. Majandusgeograafilised õppekursioonid Tallinnas (Tartus).
 4. Füüsilise geograafia õppekursioonid Tallinnas ja Tallinna ümbruses.
 5. Ekskursioonide üldplaan ja selle rakendamise kogemusi.
 6. Turism ja kooligeograafia.
 7. Turismi osa Eesti geograafia õpetamisel.
 8. Geograafilised ekskursioonid.

B. **Õppevahendid. Geograafia kabinet. Geograafia väljak.**

1. Õppevahendid ja nende tähtsus geograafia õpetamisel.
 2. Geograafia klassi ja geograafia kabineti sisustus.
 3. Geograafia kabinet.
 4. Kooligeograafiliste kaartide nomenklatuur, sisu ja vorm klasside järgi.
 5. Seinapildid; fotod, reproduktsioonid ja filmid Eesti NSV geograafia õpetamisel (üld. füüsil. geograafia õpetamisel).
 6. Näitlikustamine geograafia õpetamisel.
 7. Koolis valmistatavad näitlikud õppevahendid geograafias.
 8. Geograafia väljak Eesti NSV tingimustes.
 9. Mullanäidiste valmistamine õppemetoodiliseks otstarbeks.
 10. Kinofilmi kasutamine geograafia õpetamisel.
- C. **Saatematerjal.**

1. Saatematerjal (lugemikud, ajakirjad jms.) geograafia tunnis.
2. Geograafia lugemikud (Eesti NSV, NSV Liit, rahvademokraatiamaad, välisriigid).

V. **Kooligeograafia pärandi uurimine.**

1. Eesti NSV kooligeograafia ajalugu.
2. Eestis kasutusel olnud geograafia õpikute analüüs
 - a) perioodide lõikes,
 - b) sisulises jaotuses,
 - c) klasside lõikes,
 - d) autorite lõikes,
 - e) üksikküsimuste ainevaliku ja metoodilise esituse lõikes.
3. Eesrindlikud kogemused geograafia õpetamisel Eestis ja nende üldistamine.
4. Eesti NSV-d käsitlevate geograafia õpikute võrdlev ülevaade (metoodiline ja sisuline analüüs).
5. Geograafia-alane metoodiline kirjandus (bibliograafia ja kriitiline ülevaade klasside ja teemade lõikes).

Sektori juhataja S. Uuskam.

TEMAATIKAT TOOTMISÕPETUSE JA TÖÖÕPETUSE METOODIKA UURIMISEKS.

I. Tööõpetuse üldküsimumused.

A. Ideoloogiline kasvatus.

1. Nõukogude patriotismi ja rahvaste sõpruse kasvata-
mine nõukogude teaduse ja tehnika saavutuste
kaudu tööõpetuse tundides.
2. Seitseaastaku ülesannete ja saavutuste käsitus töö-
õpetuse õpetamisel.
3. Tööõpetuse kasvatuslik mõju olenevalt mitmesugus-
test tingimustest.

B. Tööõpetuse programmi sisu.

1. Ainevalik ja järjestus tööõpetuses.
2. Praktiliste oskuste ja vilumuste süsteem tööõpe-
tuses.
3. Tööõpetuse seos teiste õppeainetega.
4. Tööõpetuse teoreetilise ja praktilise osa vahekor-
d mitmesugustes programmi osades.

II. Eluläheduse printsiibi rakendamine.

1. Õpilaste ettevalmistamine ühiskondlikult kasulikuks
tööks tööõpetuse tundides.
2. Õpilaste konstrueerimisoskuse arendamine tööõpe-
tuse tundides.
3. Ühiskondlikult kasulik töö 8-klassilises koolis.
4. Kevadine ja suvine õppepraktika 8-klassilises koolis.
5. Tööõpetuse töid kohalikest materjalidest.

III. Tööõpetuse õpetamise meetodika.

1. Töövilumuste kujundamise meetodid tööõpetuse tun-
dides.
2. Õpilaste töökultuuri tõstmise viise.
3. Õpilaste instrueerimine, konsulteerimine ja juhen-
damine tööõpetuse tundides.

4. Tööjoonised ja instruksioonkaardid 8-klassilises koolis.
 5. Algklasside tööõpetuse metoodika.
 6. Kodunduse ja tütarlaste käsitöö õpetamise metoodika keskkooli II astmel.
 7. Õpilaste iseseisvad tööd tööõpetuse tundides.
 8. Tehniliste mudelite valmistamise metoodika.
 9. Õpilaste iseseisvad tööd kooli õppekatseaias.
 10. Tütarlaste käsitöö õpetamise metoodika.
 11. Kodunduse õpetamise metoodika.
 - a) Toiduvalmistamine.
 - b) Kodukorrastus.
 12. Kombineeritud tööde metoodika.
 13. Oskuste kontroll ja hindamine tööõpetuses.
- IV. Näitlikustamine ja saatematerjalid.**
1. Tööõpetuse kabinet ja selle sisustus.
 2. Näitlike õppevahendite ja kino kasutamine tööõpetuses.
 3. Õppevahendid tööõpetuse tundides.
 4. Saatematerjalid tööõpetuses.
 5. 8-klassilise kooli õppetöökoja sisustus.

TOOTMISÕPETUS.

I. Tootmisõpetuse sisu üldküsimumused.

- A. Ideoloogiline kasvatus.
1. Nõukogude patriotismi kasvatamine tootmisõpetuse üld- ja eriainete tundides.
 2. Rahvaste sõpruse kasvatamine tootmisõpetuse üld- ja eriainete tundides.
 3. Silmapaistvate leidurite tööde tutvustamine tootmisõpetuse tundides.
 4. Tootmisõpetuse kasvatuslik mõju olenevalt tootmisõpetuse mitmesugustest tingimustest:
 - a) mõju õppe edukusele, b) suhtumisele töösse, inimestesse ja vaba-aja veetmisse, c) huvidele, d) tegevusele.
- B. Tootmisõpetuse programmid.
1. Ainevaliku printsiibid tootmisõpetuse üld- ja eriainete programmide koostamisel.
 2. Ainejärjestuse printsiibid tootmisõpetuse üld- ja eriainete programmide koostamisel.
 3. Tootmisõpetuse eriainete programmide väljatöötamine vastavalt kohalikele tingimustele.

4. Eriainete õpetamiseks vajalik optimaalne õppeaeg mitmesugustes tootmisharudes.
5. Tootmisõpetuse ja teiste õppeainete (matemaatika, füüsika, keemia, bioloogia) seos.
6. Tootmisõpetuse üldainete ja eriainetega vahekord üldhariduslikus polütehnilises töökeskkoolis:
 - a) tööstusliku suunaga koolid (grupid),
 - b) põllumajandusliku suunaga koolid (grupid),
 - c) kaubandusliku, ühiskondliku toitlustamise ja arveala töötajaid ettevalmistavad grupid,
 - d) ühiskondliku teenindamise ettevõtete töötajaid ettevalmistavad grupid.

II. Eluläheduse printsiibi rakendamine.

1. Tööeesrindlaste ja novaatorite kogemuste tutvustamine tootmisõpetuse käigus.
2. Õpilaste tehnilise mõtlemise, huvide ja loova leiutusliku suhtumise arendamine tootmisõpetuse tundides.
3. Õpilaste kaasatõmbamine tehase tootmisprobleemide lahendamisele (ratsionaliseerimine, tööviljakuse tõstmine).
4. Õpilaste sissekasvamine tootmisprotsessi ja tehase kollektiivi.
5. Õpilaste lülitamine tootmistöösse.
6. Õpilaste töö kvaliteedi ja kvantiteedi tõstmise viise ja võimalusi.
7. Õpilaste mõju töölistele tootmispraktika kaudu.
8. Tööliste mõju õpilastele tootmispraktika kaudu.
9. Õpilaskollektiivi kujunemine tootmispraktika ajal.
10. Õpilaste suhted tootmiskollektiiviga.
11. Õpilaste ja lastevanemate ettevalmistamine tootmisõpetuse organiseerimiseks
 - a) linnakoolides, b) maakoolides.
12. Ühiskondlike organisatsioonide osavõtt tootmisõpetuse organiseerimisest.
13. Õpilaste edasiõppimise võimalused kõrgemates õppeasustustes.
14. Õpilaste abistamine tulevase eriala ja kooli valikuks 8-kl. koolis.
15. Tootmisõpetuse eriainetega teoreetilise ja praktilise õpetuse vahekord olenevalt konkreetsetest tingimustest ja õpitavast eriainetest.

16. Õpilase tegevuse uurimine ja vastavate järelduste tegemine õpilaste tööst pärast 8-klassilise kooli lõpetamist.
17. Õpilaste abistamine sobiva elukutse valikul.
18. Õhtukoolide ja maanoorte koolide õpilaste erialase kvalifikatsiooni tõstmine õppetöö käigus.
19. Õpilaste tutvustamine kaasaegse teaduse saavutustega, tootmisõpetuse üld- ja eriainete tundides (matemaatika, füüsika, keemia, bioloogia).
20. Õpilaste tutvustamine kaasaegse tehnika saavutustega tootmisõpetuse üld- ja eriainete tundides.

III. Tootmisõpetuse metoodika.

1. Masinaõpetuse ja elektrotehnika elementide õpetamise metoodika 8-klassilises koolis.
2. Masinaõpetuse õpetamise metoodika keskkoolis (linnakoolid, maakoolid).
3. Elektrotehnika õpetamise metoodika keskkoolis
 - a) linnakoolid, b) maakoolid.
4. Tehnilise joonestamise õpetamise metoodika keskkoolis
 - a) linnakoolid, b) maakoolid.
5. Sotsialistliku tootmise organiseerimise ja kaasaegse tehnoloogilise protsessi üldiste aluste õpetamise metoodika keskkoolis
 - a) linnakoolid, b) maakoolid.
6. Eriainete õpetamise metoodika (vastavalt õpitavale elukutsele eraldi linna ja maakoolides).
7. Õpilaste iseseisev töö tootmisõpetuse tundides.
8. Esimesed kogemused tootmisõpetuse õpetamisel ja nende üldistamine.
9. Põllumajanduse alustega tutvumine 8-klassilises koolis.
10. Tootmisõpetuse organiseerimine linna- ja maakoolides.
11. Seitseaastaku ülesannete ja saavutuste käsitlemine tootmisõpetuse õpetamisel.
12. Õpilaste kontrollimise ja hindamise metoodika tootmisõpetuse eriaine õpetamisel.
13. Tootmisõpetuse arvestus ja õpilaste tootmiskonvents.

IV. Tootmispraktika, ekskursioonid ja näitlikud vahendid.

1. Töövilumuste kujundamine õpilastel tootmispraktika käigus.
 - a) Töövilumuste kujunemise üldine käik.
 - b) Töövilumuste kujunemine olenevalt õppepraktika organiseerimisest (töö üks kord nädalas, pidev töö jne.).
 - c) Missugust mõju avaldab vilumuste kujunemisele instrueerimise viis, teoreetilised teadmised, töötasu, iseseisvus.
2. Õpilaste iseseisev töö tootmispraktikal.
3. Õpilaste töökultuuri tõstmise küsimusi.
4. Tootmisõpetuse ja õppepraktika juhendaja ülesanded ja kohustused tootmisõpetuse tundides ja õppepraktikal.
5. Tootmispraktikal omandatud teadmiste rakendamine teiste õppeainete tundides.
6. Ekskursioonid ja ekskursioon-praktikumid tööstusettevõtetes.
7. Ekskursioonid tootmisettevõttesse 8-klassilises koolis.
8. Kino kasutamine tootmisõpetuse üldainete õpetamisel.
9. Kino kasutamine tootmisõpetuse eriainetes õpetamisel.
10. Saatematerjalid tootmisõpetuse üld- ja eriainetes õpetamisel.
11. Õppevahendid tootmisõpetuse üld- ja eriainetes õpetamisel.
12. Koolis valmistatavad näitlikud õppevahendid tootmisõpetuses ja eriainetes.

V. Klassiväline töö.

1. Tehnikaalaste ringide töö keskkooli II astmel ja ainetes programmid.
2. Kooliväline tehnikaalane töö keskkooli II astmel.
3. Tehnikaalane klassiväline töö 8-klassilise kooli õpilastega.
4. Fakultatiivsete õppeainete õpetamise organiseerimine keskkoolis.

VI. Töö- ja tootmisõpetuse-alane kirjandus.

1. Eesti NSV-s ilmunud tootmisõpetuse üld- ja eriainetes metoodilise kirjanduse analüüs.

2. Tootmisõpetuse-alase metoodilise kirjanduse bibliografeerimine.
3. Eesti NSV-s ilmunud tööõpetuse õpikute ja metoodilise kirjanduse metoodiline ja sisuline analüüs.
4. Tööõpetuse-alase metoodilise kirjanduse bibliograafia.
5. Üldainete õpetajate ettevalmistamine tööks polütehnilise tootmisõpetusega töökeskkoolis.
6. Tööõpetuse-alase pärandi uurimine.

TÖÖPSÜHHOLOGIA.

I. Tööpsühholoogia põhiprobleemid.

1. Inimese psüühilised funktsioonid tootmisprotsessis.
2. Tootmisoperatsiooni psühholoogiline külg.
3. Tootmise ratsionaalne organiseerimine.
4. Tootmisõpetuse psühholoogia.
5. Inimestevahelised suhted tootmisprotsessis.
6. Individuaalsete, tüpoloogiliste, vanuseliste ja sooliste erijoonte avaldumine ja tähtsus tootmisprotsessis.
7. Inimese areng tootmisprotsessis.
8. Miljöö mõju inimesele tootmisprotsessis.
9. Seadmete, mehhanismide ja tootmisriistade konstrueerimise psühholoogiline külg.

II. Inimese psüühilised funktsioonid tootmisprotsessis.

1. Silmamõõt ja kontrollimine silma järgi.
2. Värvide nägemine ja hindamine tootmisprotsessis.
3. Rekonstrueeriv fantaasia tootmisprotsessis.
4. Aja hindamine tootmisprotsessis.
5. Ruumitaju areng tootmisprotsessis.
6. Mõtlemisülesannete lahendamine tootmisprotsessis.
7. Tähelepanu areng tootmisprotsessis.

III. Tootmisoperatsiooni psühholoogiline külg.

1. Operatsiooni planeerimine.
2. Aja kasutamine antud operatsiooni käigus.
3. Liigutuste ökonoomia antud operatsiooni käigus.
4. Õpilaste individuaalsed erinevused antud operatsiooni sooritamisel.
5. Õpilase ja kogenud tööliste tegevuse võrdlus antud operatsiooni sooritamisel.
6. Antud operatsiooni sooritamise erinevate meetodite võrdlev analüüs.
7. Miljöö mõju konkreetse operatsiooni sooritamisele.

IV. Tootmise ratsionaalse organiseerimise psühholoogiline külg.

1. Konkreetsete ratsionaliseerimistepanekute psüühiliste faktorite analüüs.
2. Edukalt töötavate tööliste tegevuse võrdlev analüüs.
3. Halvasti töötavate tööliste tegevuse võrdlev analüüs.
4. Edukalt ja halvasti töötavate tööliste tegevuse võrdlev analüüs.
5. Tootmisoperatsiooni uurimise metoodika.

V. Tootmisõpetuse psühholoogia.

1. Õpilaste psühholoogiline ettevalmistus tööks.
2. Psühholoogiliste seaduspärasuste tundmise tähtsus õpilaste praktilises tootmistöös.
3. Konkreetsete vilumuste psühholoogiline analüüs.
4. Vilumuse kujunemist soodustavad tegurid mingi konkreetse tööoperatsiooni puhul.
5. Vilumuse kujunemist takistavad tegurid mingi konkreetse tööoperatsiooni puhul.
6. Seadmete ja mehhanismide maketid tootmisõpetuses.
7. Õpilaste enesekontrolli vilumuste arendamine.
8. Töö ja puhkuse organiseerimine tootmisõpetuse tundides.
9. Väsimus ja selle vastu võitlemine tootmisõpetuse tundides.

VI. Individuaalsete, tüpoloogiliste, vanuseliste ja sooliste erijoonte avaldumine ja tähtsus tootmisprotsessis.

1. Individuaalsed jt. erinevused, mis mõjuvad positiivselt või negatiivselt antud operatsiooni sooritamisele.
2. Individuaalsed ja teised erinevused antud konkreetse vilumuse kujunemisel.
3. Poiste ja tütarlaste tegevuse võrdlus antud konkreetse operatsiooni sooritamisel.

VII. Inimese areng tootmisprotsessis.

1. Aistingute ja tajude areng tootmisõpetuse mõjul.
2. Rekonstrueeriva ja loomingulise fantaasia areng tootmisõpetuse mõjul.
3. Kriitilise mõtlemise areng tootmisõpetuse mõjul.
4. Karakteri areng tootmisõpetuse mõjul.

VIII. Miljöö mõju inimesele tootmisprotsessis.

1. Valgustuse mõju töö produktiivsusele.

2. Müra mõju töö produktiivsusele.
3. Värvid tootmisruumis.
4. Töötajate riietus.
5. Tootmisvõimlemine.

IX. Seadmete, mehhanismide ja tootmisriistade konstrueerimise psühholoogiline külg.

1. Seadmete vastavus töötaja füüsilistele ja psüühilistele võimetele.
2. Tööriistade paigutus töökohal.
3. Mida teha antud seadme täiustamiseks, et oleks võimalik sellel töötada mugavamas asendis.

SISUKORD.

	Lk.
1. Saateks	3
2. Pedagoogika ja psühholoogia sektor	7
3. Algõpetuse sektor	23
4. Eesti keele, kirjanduse ja ajaloo sektor	29
5. Vene keele ja võõrkeelte sektor	39
6. Bioloogia, geograafia ja keemia sektor	44
7. Töö- ja tootmisõpetuse sektor	52

Tasuta

A-23592